

ÀMBIT DE LLENGÜES

Llengua catalana i literatura, llengua castellana i literatura, llengua estrangera

L'objectiu central de l'educació és preparar l'alumnat de Catalunya perquè sigui capaç de desenvolupar-se com a persona i de comunicar-se i així pugui afrontar els reptes de la societat plural, multilingüe i multicultural del segle XXI. Això significa educar les nenes i els nens perquè desenvolupin aquelles competències comunicatives i lingüístiques que facin possible que tant personalment com socialment siguin capaç d'actuar i reeixir en el seu entorn i construir els fonaments de la ciutadania, del coneixement del que és la condició humana, de la comprensió d'altri.

Per aconseguir-ho, cal plantejar, en l'educació primària, el desenvolupament integral i harmònic dels aspectes intel·lectuals, afectius i socials de la persona, entre els quals l'educació lingüística i comunicativa ocupa un lloc preferent. Per formar parlants plurilingües i interculturals cal: l'assoliment de la competència plena en català, la llengua pròpia de Catalunya, i en castellà com a garantia que l'escola proporciona als alumnes la competència que els cal per tenir les mateixes oportunitats; també el respecte per la diversitat lingüística i el desig d'aprendre altres llengües i d'aprendre de totes les llengües i cultures; i d'una manera totalment integrada l'assoliment del domini de les competències comunicatives audiovisuals i digitals necessàries per accedir autònomament i crítica a les tecnologies de la informació i comunicació i poder interpretar els missatges audiovisuals que formen part de la cultura dels infants i joves.

D'aquesta manera, l'alumnat esdevindrà capaç de dur a terme les tasques de comunicació que li permetin expressar la seva comprensió de la realitat, relacionar-se amb persones de la seva edat i adults de tot arreu, integrar, comprendre, valorar i comunicar la seva cultura i sentiments, amb la utilització del llenguatge verbal, oral i escrit, i el no verbal, amb la possibilitat d'emprar els mitjans audiovisuals i les tecnologies de la informació i la comunicació.

El desenvolupament d'aquesta competència no ha de ser un afer exclusiu de l'àrea de llengua. Atès que la llengua i la comunicació són la base de la captació, elaboració i comunicació del coneixement, totes les àrees esdevenen també responsables del desenvolupament de les capacitats comunicatives de l'alumnat. És a dir, totes les àrees s'han de comprometre des de la seva especificitat i des de les maneres peculiars d'explicar el món en la construcció de les competències de comunicació. L'àrea lingüística se centra d'una manera específica en la literatura, en el desenvolupament de la competència del lector literari.

El tractament de les llengües

La finalitat de l'ensenyament de les llengües és el progressiu domini de llengües, essencial en la vivència de la cultura i l'obertura al món, i un dels

factors que contribueix més plenament a la identitat social i personal. Per a les escoles de Catalunya, la primera referència que cal tenir en compte és la legislació, l'Estatut i la Llei de política lingüística, que estableix que *la llengua pròpia de Catalunya és el català i que és també la llengua normalment emprada com a vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament. A més el català és la llengua oficial de Catalunya. També ho és el castellà, que és la llengua oficial de l'Estat espanyol*. El reconeixement d'haver d'aprendre dues llengües, a més, és un privilegi que obre les portes a desenvolupar-se en una societat plural oberta a altres cultures.

Aquesta obertura es reforça, a més, si considerem la nostra vinculació a Europa, per mitjà del *Marc europeu comú de referència per a l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de llengües*, elaborat pel Consell d'Europa que planteja com a fita aprendre una o dues llengües estrangeres, en coherència amb la competència plurilingüe i intercultural, "la capacitat d'utilitzar les llengües amb finalitats comunicatives i de prendre part en la interacció intercultural que té una persona que domina, en graus diversos, distintes llengües i posseeix experiència de diverses cultures". És evident que així s'afavorirà la participació de l'alumnat en la vida escolar, acadèmica, afectiva i relacional, la transferència de coneixements entre llengües, les actituds obertes i de respecte envers la diversitat lingüística pròxima i llunyana, entesa com un dels patrimonis de la humanitat. A més, aquest coneixement de diverses llengües potencia el domini del català i la valoració de la pròpia cultura.

Això vol dir que les nenes i els nens, en acabar l'etapa: a) han de dominar el català, llengua vehicular, de cohesió i d'aprenentatge, b) també han de dominar el castellà; c) han de conèixer una o dues llengües estrangeres per tal d'esdevenir usuaris i aprenents capaços de comunicar-se i accedir al coneixement en un entorn plurilingüe i pluricultural; d) han de comprendre missatges escrits bàsics i establir relacions entre llengües romàniques; e) han de tenir una actitud oberta, respectar les llengües i cultures presents en l'entorn on viuen i interessar-s'hi, i també ho han de fer respecte d'altres de més llunyanes, de les quals poden aprendre i enriquir-se personalment, malgrat no les aprenguin mai; i, finalment, f) han de desenvolupar la competència audiovisual amb la consciència de la importància de l'ús de les tecnologies de la informació i comunicació i la influència que els missatges audiovisuals i els seus llenguatges tenen en els nous sistemes de comunicació que configuren moltes de les realitats d'aquest món plural i divers.

L'objectiu d'aconseguir parlants plurilingües competents implica que cada escola, partint d'una anàlisi sociolingüística rigorosa del centre i del seu entorn, estableixi en el Projecte lingüístic del centre, amb programes precisos de gestió de les llengües per determinar com el català, llengua vehicular de l'escola, s'articula, d'una manera coherent, amb l'ensenyament de les altres llengües tot establint acords per a relacionar les diferents estratègies didàctiques. En fer-ho, cal recordar que el català és una llengua que l'escola ha de tractar amb especial atenció, no només pel seu estatus oficial, sinó també i sobretot pel desconeixement que en té una part de l'alumnat pel que fa als seus usos col·loquials i informals. L'escola té, doncs, la missió de transmetre-la perquè tota la població pugui emprar-la en qualsevol situació comunicativa, fet que ha

de garantir la cohesió de tota la societat evitant així la seva compartimentació en comunitats lingüístiques separades. Alhora, l'escola ha de garantir que el seu alumnat tingui també un domini ple del castellà, oferint l'ensenyament d'aquelles formes d'ús menys conegudes pel seu alumnat. També cal, respecte a les llengües estrangeres, considerar la seva diferent presència social per fer-ne un tractament diferenciat. Per a un ensenyament adequat de les llengües, és important el tractament integrat dels llenguatges audiovisuals amb què es construeixen les comunicacions.

El projecte lingüístic de centre pot ser també un instrument de reflexió sobre el perill que comporta, per al desenvolupament de competències lingüístiques i per a la integració social de les persones, la restricció del català als espais vinculats al currículum escolar i la seva desvinculació de les relacions interpersonals, afectives, lúdiques, etc. En aquest sentit, el professorat ha de ser conscient de la necessitat del desenvolupament de les competències comunicatives, lingüístiques i audiovisuals de l'alumnat per a l'assoliment dels objectius bàsics de totes les àrees. I per tant, cal que s'impliqui en l'elaboració i aplicació del projecte lingüístic del centre ja que proporciona les eines fonamentals per a la formació de les nenes i els nens de les nostres escoles.

Competències pròpies de l'àrea

La primera competència que cal considerar és justament la més global i comú a totes les àrees, la competència comunicativa, que en totes les àrees esdevé la clau i que en la lingüística articula els aprenentatges que s'han de fer en totes les llengües. Aquesta competència ha de ser atesa des de totes les àrees curriculars i activitats educatives del centre si es vol el seu desenvolupament coherent i eficaç. Aquesta competència es concreta en la competència oral, l'escrita i l'audiovisual.

La competència oral facilita, a través dels intercanvis amb els altres, adults o no, elaborar i expressar idees, opinions i sentiments, és a dir, la construcció del propi pensament. Cal considerar-la en totes les seves dimensions, la de la interacció, la de l'escolta i la producció, i la de la mediació, en gran grup o grups més petits, atenent tant els aspectes verbals com els no verbals i la possibilitat d'emprar diferents mitjans o les tecnologies de la informació i la comunicació. A més, l'ús reflexiu de la parla és l'eina més eficaç per al pilotatge dels aprenentatges. L'alumnat ha d'assumir el paper d'interlocutor atent i cooperatiu en situacions de comunicació, fet que l'ajudarà a intervenir de forma competent en el seu entorn i a desenvolupar-se amb expressivitat i fluïdesa en una societat democràtica i participativa.

Aquesta prioritització de la llengua parlada és de gran importància quan es tracta de l'ensenyament d'una llengua nova per a l'alumnat. En aquesta situació, l'ús de diferents recursos didàctics, amb variats formats i suports i en diferents contextos (festes, representacions, projectes i activitats curriculars) ha de ser una de les claus per a un aprenentatge eficaç.

També té una especial rellevància en l'aprenentatge de les llengües estrangeres, ja que el model lingüístic aportat per l'escola és la font bàsica de coneixement i aprenentatge d'aquesta llengua. Els discursos orals utilitzats a

l'aula són al mateix temps vehicle i objecte d'aprenentatge, per la qual cosa el currículum ha d'atendre tant el coneixement dels elements lingüístics i comunicatius com la capacitat d'utilitzar-los en l'aprenentatge de diferents continguts curriculars i en les diferents situacions comunicatives; a més, el seu treball en aquesta etapa ha de ser el fonament del treball dels continguts de la competència escrita.

La competència escrita s'ha de potenciar en totes les seves dimensions, receptives (lectura) i productives (escriptura), de comunicació i creació, i cal relacionar-la amb les interaccions orals que afavoriran un aprenentatge cada cop més conscient i eficaç. Els processos de lectura i escriptura són complexos i diversos segons quin sigui el tipus de text, el suport i el contingut que s'hi vehicula, són processos que s'aprenen en la lectura i escriptura de textos a qualsevol àrea o activitat escolar. Cal motivar qui llegeix i escriu perquè descobreixi en la llengua escrita una eina d'entendre's a si mateix o a si mateixa i a les altres persones, i els fenòmens del món i la ciència i també que és una font de descoberta i de plaer personal. En això té molta importància la potenciació d'institucions escolars com la biblioteca (mediateca), la ràdio o plataformes d'Internet, com a dinamitzadores de l'aprenentatge lector i escriptor. A més, cal aplicar-la progressivament a textos de nivells de complexitat cada vegada més gran i de tipologia i funcionalitat diversa, en diferents suports (paper, digital) i formats (verbals, gràfics i imatge).

La competència audiovisual, cal atendre-la en totes les seves dimensions receptives, productives i crítiques; de comunicació i de creació, i amb una clara relació amb les interaccions orals que afavoriran un accés més conscient i eficaç a les informacions audiovisuals de tanta importància per l'impacte tan global que han aconseguit les tecnologies de la informació i comunicació. Els processos de recepció i creació són complexos i diversos segons el tipus i format triat i el contingut que s'hi vehicula, són processos que s'aprenen en la seva utilització en qualsevol àrea o activitat escolar. Cal motivar la seva utilització per aprendre i comprendre'ls com a globalitat, tot aplicant el seu aprenentatge a missatges cada cop més complexos i amb funcions més diversificades i amb formats i suports més variats.

Una segona competència, d'acord amb la finalitat de donar les eines perquè les nenes i els nens puguin afrontar el reptes de la societat, és la competència plurilingüe i intercultural que, en essència, és actuar adequadament en un món plural, multilingüe i multicultural. Aquests continguts també tenen relació amb les altres àrees curriculars, però en l'ensenyament de les llengües tenen unes implicacions més específiques. En concret, a més dels aprenentatges específics de cada una de les llengües, caldrà aprendre actituds i habilitats per afrontar altres llengües, fins i tot desconegudes (conèixer-les i valorar-les, saber gestionar els problemes de les interaccions multilingües, respectar altres maneres de veure el món...), en resum, estar obert a l'altre.

Finalment, la competència literària, pròpiament específica de l'àrea, fa que les nenes i els nens puguin comprendre millor el món que els envolta, les altres persones i a si mateixos a través de la lectura d'obres de qualitat i del contacte amb tot tipus de construccions de la cultura tradicional. L'accés guiat a

aquestes obres facilita el desenvolupament de l'hàbit lector i escriptor, i fa que les nenes i els nens descobreixin el plaer per la lectura, sàpiguen identificar estètiques i recursos, i apreciïn textos literaris de gèneres diversos (poètic, narratiu i teatral), i també d'altres formes estètiques de la cultura que ens envolta de tipus tradicional com cançons, refranys, dites i frases fetes, endevinalles, rodolins; o més actuals com videoclips o ficcions audiovisuals. Amb tot això les nenes i els nens van interioritzant els senyals de la cultura que els aniran precisant els criteris per ser més rigorosos en les seves valoracions i gustos estètics, amb la qual cosa, a més d'estimular la seva creativitat, es desenvolupa el seu sentit crític.

Aportacions de l'àrea a les competències bàsiques

El paper que juga la llengua i la comunicació en els processos d'aprenentatge i el fet que la base dels seus ensenyaments se situï en l'ús social de la llengua, fa que els aprenentatges lingüístics i comunicatius que es produeixen en qualsevol àrea, amb una bona coordinació docent, es puguin aplicar a l'aprenentatge de les altres i, alhora, afavoreixin la competència plurilingüe i intercultural de l'alumnat. Les activitats de les àrees lingüístiques tenen, evidentment, una importància remarcable en el desenvolupament de la competència comunicativa. Cal però recordar que en ser una competència transversal a totes les àrees, l'assoliment dels objectius bàsics dependrà del tractament que se'n faci a totes. El coneixement i vivència de la cultura, i de manera especial la popular, en totes les seves manifestacions té en la llengua una de les seves bases i ha de ser a més una porta oberta que potenciï el desenvolupament de la competència artística, competència que té en la dimensió literària un marc idoni i transcendental.

Alhora les activitats relacionades amb aquesta competència també afavoreixen la millora de les competències metodològiques. Els processos de la llengua escrita, en concret, són una de les claus en la competència del tractament de la informació i l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació per a l'elaboració de coneixement. La lectura i l'escriptura d'informacions presentades en diferents llengües i formats, fet facilitat amb l'ús de les TIC, aporta una nova dimensió als processos de tractament de la informació, la diversitat de punts de vista i la manera de presentar les informacions facilita la flexibilitat mental necessària per a un aprenentatge crític. A més, la verbalització i les interaccions resulten claus en el desenvolupament de la competència d'aprendre a aprendre, ja que regulen i orienten la pròpia activitat amb progressiva autonomia.

La llengua, precisament pel paper que juga en el desenvolupament de les competències metodològiques, ajuda a la comprensió dels processos de les competències centrades en conèixer i habitar el món. D'una manera molt especial, la competència plurilingüe i intercultural contribueix al desenvolupament de la competència social i ciutadana, entesa com les habilitats i destreses per a la convivència, el respecte i l'enteniment entre les persones. Aprendre llengües és, abans que altra cosa, aprendre a comunicar-se amb altres persones, a prendre contacte amb distintes realitats i a assumir la pròpia expressió com a modalitat fonamental d'obertura als altres.

A més de reconèixer les llengües com element cultural de primer ordre, la lectura, comprensió i valoració de les obres literàries contribueix d'una manera clau al desenvolupament de la competència artística i cultural.

Estructura dels continguts

La presentació unitària del currículum es fa per afavorir el desenvolupament de la competència plurilingüe i intercultural. Així es facilita la necessària coordinació de les propostes de totes les llengües ensenyades a l'aula, i la priorització d'aquestes propostes derivades del diferent estatus que té cada llengua i el domini que en tenen les nenes i els nens.

La coordinació dels ensenyaments de les diferents llengües caldrà completar-la respecte als llenguatges audiovisuals que es treballen en les diferents àrees curriculars. L'elaboració del projecte lingüístic i comunicatiu del centre, en el qual hi ha de participar tot el professorat, juga un paper clau en la definició del currículum, tant en el de les àrees lingüístiques com en el de les altres.

Els continguts de les àrees lingüístiques s'organitzen al voltant de les tres grans competències, citades abans, amb la finalitat d'atendre els diferents usos socials. Per això el currículum presenta: la dimensió comunicativa, que inclou parlar i conversar; escoltar i comprendre; llegir i comprendre; escriure; i els coneixements del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge; la dimensió literària; i la dimensió plurilingüe i intercultural.

La dimensió comunicativa és la base dels aprenentatges de l'àrea, com ho és de tots els aprenentatges escolars, per la qual cosa els continguts que es presenten en aquesta dimensió no són els específics de l'àrea lingüística, sinó que caldrà atendre'ls en totes les activitats curriculars, centrant les activitats de l'àrea en el que té relació amb els aprenentatges literaris. En aquest apartat, a més dels continguts referits a la competència oral, l'escripta i l'audiovisual apareixen els referits al funcionament de la llengua i el seu aprenentatge, que en ser plantejats així es vol significar que cal introduir-los i exercitar-los amb la funció exclusiva de millorar la comunicació, defugint el tractament gramaticalista de l'ensenyament de les llengües.

La dimensió literària planteja els continguts específics de l'àrea, de manera que el tractament dels continguts de la dimensió comunicativa s'han de focalitzar per a l'assoliment dels objectius d'aquesta dimensió. En aquest apartat, cal posar atenció especial a la cultura tradicional i les obres de referència de la nostra cultura escrita que són adequades a l'edat. Cal recordar que, malgrat que el nucli el representen els processos de recepció, la presència d'activitats d'escriptura és un bon instrument per a l'educació literària.

Finalment, la dimensió plurilingüe i intercultural planteja continguts relacionats amb els usos socials en contextos multilingües. Aquesta dimensió s'ha de tenir en compte en totes les accions docents, però en aquesta àrea cal fer una aproximació més reflexiva i organitzada per atendre totes les habilitats necessàries per a la comunicació en contextos plurals. Donada la peculiaritat d'aquests continguts plurilingües, es presenten unitàriament en un únic bloc al final de cada cicle i precedint als criteris d'avaluació: serà funció de l'equip

docent que, en el projecte lingüístic de centre, s'articulin els ensenyaments d'aquest àmbit en els de les diferents llengües, àrees curriculars i activitats escolars.

Estructures lingüístiques comunes

En relació directa amb la dimensió plurilingüe i intercultural, però tenint en compte també la dimensió comunicativa, hi ha un conjunt de continguts que són comuns a totes les llengües ensenyades. No té sentit que cada llengua torni a plantejar-los des de l'inici com si fossin específics, ben al contrari, cal introduir-los més sistemàticament i reflexivament en la llengua de l'escola per ser aplicats en les altres, i facilitar, així, la transferència necessària d'aprenentatges entre llengües. Aquests continguts comuns són més freqüents entre la llengua catalana, la castellana, la francesa o qualsevol altra romànica, però també n'hi ha, i força, que es donen respecte a l'anglès, l'alemany o altres llengües.

No és possible fer un llistat exhaustiu ni exclusiu d'aquests continguts, caldrà però considerar, entre d'altres, a més dels que apareixen explícitament en la dimensió plurilingüe i intercultural, la majoria dels recursos comunicatius, com són les estratègies lectores o la redacció de resums i esquemes; els aspectes més globals com els tipus de text o altres de més concrets, com la puntuació o la terminologia gramatical.

Cal que el professorat de llengües es posi d'acord, en primer lloc, en quins són els aspectes que es consideraran en aquest apartat; també caldrà acord en com s'introdueix el treball d'aquests continguts, qui ho fa, i com es farà en les altres llengües, per explicitar les diferències i assegurar la interiorització dels recursos; i, com ja s'ha dit, afavorir la transferència a noves situacions comunicatives. Aquest plantejament posa l'accent en el desenvolupament de les competències i evita les repeticions inútils que són sovint la marca d'un ensenyament gramaticalista.

Consideracions sobre el desenvolupament del currículum

Cada cop és més gran l'acord segons el qual les llengües, totes les llengües i en totes les seves dimensions, s'aprenen en l'ús social i que les necessitats pragmàtiques de comunicació són les que van orientant i afavorint l'assentament del codi. Per contra, s'ha demostrat a bastament que no es pot garantir l'aprenentatge ni amb l'ensenyament directe i explícit de les formes i normes, ni quan es fa component per component, com proposaven els enfocaments gramaticals, ni si s'aïlla cada llengua que s'aprèn.

Per tant, per ensenyar adequadament llengües i la comunicació cal dissenyar situacions d'aprenentatge globals en què l'ús motivat i reflexiu de les estratègies lingüístiques i comunicatives porti a la solució dels problemes que s'hi plantegen. Atesa la realitat social, lingüística i cultural de la nostra societat, cal un ensenyament integrat de les llengües, que coordini els continguts que s'aprenen i les metodologies en les diferents situacions d'aula, a fi que les nenes i els nens avancin cap a l'assoliment d'una competència plurilingüe i intercultural.

Un aspecte que no es pot oblidar és que una part important de l'èxit dels programes d'immersió lingüística es relaciona amb la manera de tractar la llengua familiar de l'alumnat. Per això, cal tenir en compte la llengua de l'alumnat, en especial la de l'alumnat immigrant, tant a nivell simbòlic com en la pràctica educativa, cosa que, a més, afavorirà que el català esdevingui la llengua comuna i una eina de cohesió social.

L'adquisició de la llengua catalana caldrà atendre-la en la diversitat que planteja l'alumnat i no es pot perdre de vista que, com a nova llengua, és un procés llarg. Per afavorir-lo, les propostes derivades de l'ensenyament comunicatiu i de l'ensenyament integrat de les llengües i els continguts curriculars són d'una importància clau. Per aconseguir-ho, cal mesures organitzatives que facilitin treballar els continguts escolars de manera més transversal i menys parcel·lada, que contemplin l'heterogeneïtat real de les aules.

Cal atendre la diversitat de l'aula amb la negociació permanent del que es fa i es diu a l'aula. L'activitat dialògica, la conversa entre les nenes i els nens i entre l'alumnat i el professorat ha d'impregnar totes les activitats d'ensenyament i aprenentatge. Això comporta una manera diferent d'actuar a l'aula i una organització diferent de l'alumnat. Cal potenciar espais de comunicació suficientment variats per a fer possible la seva adequació a tots els estils i característiques d'aprenentatge, una escola per a tothom que afavoreixi que cada alumne i alumna arribi a ser cada vegada més autònom en el seu aprenentatge i, alhora, aprengui a treballar cooperativament.

Es tracta d'ensenyar les llengües i la comunicació amb un enfocament comunicatiu, que se centra en la construcció social dels significats. La qual cosa vol dir que, per donar sentit a tots els aprenentatges del currículum, cal organitzar el centre educatiu com un espai comunicatiu on la biblioteca-mEDIATECA del centre, la revista de l'escola, la ràdio escolar o altres elements facilitin l'intercanvi dintre de l'escola i l'obertura del centre al seu entorn.

Un altre principi didàctic, relacionat amb els enfocaments didàctics que s'acaben de descriure, és l'educació en els valors i actituds respecte de la llengua. En primer lloc, perquè introduir l'obertura i sensibilitat envers la diversitat lingüística i cultural, present a l'aula o a l'entorn o bé aportant experiències externes, és una de les claus perquè es produeixi la necessària flexibilitat de pensament, perquè tothom respecti i s'interessi pels altres. En segon lloc, perquè cal que l'alumnat sigui conscient del perill que la llengua i els diferents llenguatges es puguin convertir en vehicles de transmissió de valors negatius d'etnofòbia, de sexisme o d'intolerància. A l'escola cal fer una aposta seriosa per la lluita contra l'etnocentrisme i totes les varietats d'intolerància.

Pel que fa als recursos TIC integrats en el currículum de llengües, s'utilitzen per organitzar, aplicar i presentar la informació en diferents formats, per aprendre a llegir i escriure de forma individual i col·lectiva, per comunicar-se i publicar la informació per a una audiència determinada, facilitant la quantitat i qualitat dels

documents produïts i fent que el procés de lectura i escriptura esdevingui més col·laboratiu, interactiu i social.

Les funcions del processador de text serveixen per organitzar el text, per gestionar-lo, per modificar-lo, corregir els errors i millorar-lo. El correctors canvien el procés de revisió. Equivocar-se forma part de procés d'aprenentatge. Les presentacions multimèdia donen suport a l'expressió oral.

Cal tenir en compte que sorgeixen noves escriptures --no-lineals (hipertext), interactives i en format multimèdia--, amb signes ideogràfics i amb ajudes per activar els coneixements i per a la generació de textos. Tot això requereix diferents tipus de processos de comprensió i diferents estratègies per al seu aprenentatge.

En la cerca d'informació, es treballa amb mitjans tecnològics per tal d'arribar a entendre, registrar, valorar, seleccionar, sintetitzar i comunicar la informació.

Pel que fa a l'avaluació, cal abandonar la visió de l'avaluació exclusivament sancionadora dels resultats de l'alumnat per part del professorat, i passar a concebre-la fonamentalment com a activitat comunicativa que regula (i autoregula) els processos d'aprenentatge i ús de la llengua, a fi de potenciar el desenvolupament de la competència plurilingüe i l'assoliment de l'autonomia de l'aprenentatge. En aquesta visió, l'avaluació forma part indescindible de l'estructura de les tasques de l'ensenyament i aprenentatge de llengües. Cal preveure els dispositius d'avaluació com a activitat conjunta (interactiva) amb l'alumnat, com a reflexió sobre els processos i sobre els resultats de l'aprenentatge lingüístic, tot precisant les pautes i els criteris per a regular el procés, per a valorar els esculls que es presenten, i per a introduir-hi millores, o per a la necessària valoració del resultat final. L'ús dels diferents tipus d'avaluació (autoavaluació, heteroavaluació, coavaluació, individual, col·lectiva) i instruments (pautes d'avaluació, qüestionaris, portfolis, dossiers) asseguraran l'eficàcia educativa.

Per a aconseguir totes les virtualitats d'aquesta avaluació, cal que l'alumnat sigui conscient de tot el procés seguit, que sigui capaç d'usar funcionalment la reflexió sobre la llengua, revisant i reformulant les seves produccions, i que aprengui a transferir el que ha après en altres situacions. Amb aquesta activitat cognitiva i metacognitiva el professorat, mediador i assessor, o un grup d'alumnes mitjançant el treball cooperatiu, poden donar a l'alumnat el protagonisme i la responsabilitat del seu aprenentatge ajudant-lo a valorar el propi treball i a decidir com millorar-lo.

Atès, a més, que l'objectiu de l'ensenyament de la llengua és aconseguir que les nenes i els nens esdevinguin persones plurilingües, cal canviar l'avaluació que podia tenir sentit en un marc monolingüe; cal partir de la idea que hi ha diferents graus de domini d'una llengua, i que cal tenir altres capacitats, com el canvi de llengües, desconegudes en una persona monolingüe. En aquesta avaluació és molt important que l'alumnat sigui conscient de la seva situació plurilingüe i del fet que aquesta pot canviar.

Finalment, tot el procés d'avaluació, i encara més si es pensa en els passos finals del procés i la certificació, és una tasca col·laborativa i responsabilitat de tot l'equip del professorat. La gestió d'aquests procediments, decisions i implementacions, l'ha d'abordar conjuntament tot l'equip, el qual haurà de decidir les mesures que caldrà organitzar, també en conjunt, per a facilitar la millora de l'aprenentatge del seu alumnat.

OBJECTIUS

Les àrees de llengua catalana i literatura, llengua castellana i literatura i llengua estrangera de l'educació primària tenen com a objectiu el desenvolupament de les següents capacitats:

1. Valorar la realitat multilingüe i multicultural de la nostra societat com a font de riquesa personal i col·lectiva, prendre consciència de la importància del domini de llengües en un món cada cop més global i utilitzar amb progressiva autonomia tots els mitjans al seu abast, incloent-hi les TIC, per obtenir informació i per comunicar-se, evitant els estereotips lingüístics que suposen judicis de valor i prejudicis classistes, racistes o sexistes.
2. Desenvolupar la competència comunicativa oral i escrita en totes les llengües de l'escola per comunicar-se amb els altres, per aprendre, per expressar les opinions i concepcions personals, apropiant-se i transmetre les riqueses culturals i satisfer les necessitats individuals i socials.
3. Desenvolupar la competència en la llengua catalana com a vehicle de comunicació parlada o escrita, per a la construcció dels coneixements, per al desenvolupament personal i l'expressió, i per a la seva participació en les creacions culturals.
4. Desenvolupar la competència en llengua castellana de manera que sigui possible que, al final de l'educació obligatòria, utilitzi normalment i correctament les dues llengües oficials.
5. Expressar-se oralment, adequant les formes i el contingut als diferents contextos i situacions comunicatives, i mostrant una actitud respectuosa i de col·laboració.
6. Comprendre i respondre en llengua estrangera a les interaccions orals més habituals de l'aula.
7. Comprendre discursos i explicacions orals que es donen en l'àmbit escolar i en el context social i cultural proper.
8. Comprendre els missatges orals en llengua estrangera sobre temes relacionats amb els interessos dels alumnes, els dels altres i el món que ens envolta.
9. Comprendre textos escrits que es donen en l'àmbit escolar i en el context social i cultural proper.
10. Comprendre textos audiovisuals (publicitat, pel·lícules, informatius), dels mitjans de comunicació o de les tecnologies de la informació i la comunicació, i fer-ne una lectura crítica i creativa.

11. Utilitzar adequadament la biblioteca, els mitjans de comunicació audiovisual i les tecnologies de la informació per obtenir, interpretar i valorar informacions i opinions diferents.
12. Utilitzar les llengües eficaçment en l'activitat escolar, tant per buscar, recollir i processar informació, com per escriure textos vinculats a les diferents àrees del currículum.
13. Produir textos de diferent tipologia i amb diferents suports, relacionats amb el context social i cultural, amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística, adequada a l'edat.
14. Reflexionar sobre la llengua i les normes de l'ús lingüístic, a partir de situacions de comunicació reflexiva, per escriure i parlar de forma adequada, coherent i correcta, i per comprendre textos orals i escrits.
15. Utilitzar la lectura com a font de plaer i enriquiment personal i apropar-se a obres de la tradició literària.
16. Comprendre textos literaris de gèneres diversos adequats quant a temàtica i complexitat i iniciar-se en els coneixements de les convencions específiques del llenguatge literari.
17. Manifestar una actitud receptiva, interessada i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de les llengües.

Cicle inicial

CONTINGUTS

Llengua catalana i literatura

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

Parlar i conversar

- Participació activa en interaccions amb el grup o mestre en qualsevol situació comunicativa de l'aula, tant les referides a gestió, organització, discussió dels problemes que sorgeixen en el dia a dia, explicació de vivències personals, com les derivades de situacions d'ensenyament-aprenentatge, amb respecte per les normes que regeixen la interacció oral (torns de paraula, to de veu, ritme).
- Producció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) i de producció pròpia (exposicions, explicacions) adaptant l'entonació, el to de veu o el gest a la situació comunicativa i amb la utilització de la comunicació audiovisual sempre que l'activitat ho requereixi.
- Interès per expressar-se oralment amb bona entonació i pronunciació.

Escoltar i comprendre

- Comprensió de tot tipus de missatges orals en diferents contextos i en qualsevol dels escenaris possibles: activitats d'aula, situacions d'aprenentatge en qualsevol àrea i en la vida quotidiana.
- Comprensió de relats audiovisuals com a representació de la realitat, per tal de començar a diferenciar el món real i la seva representació audiovisual.
- Comprensió de textos orals de diferents tipus, formats i mitjans, per obtenir informació i per aprendre.
- Interès i respecte per les intervencions dels altres.

Llegir i comprendre

- Comprensió de les informacions més habituals de classe, de la vida quotidiana i dels textos vinculats a continguts curriculars en qualsevol dels formats possibles i de forma conjunta a partir del text, imatges o esquemes.

- Utilització d'estratègies afavoridores del procés de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, identificació de mots, inferències, relació entre fragments, capacitat d'autocorrecció a partir del sentit global, identificació dels signes de tot tipus que formen part del text).
- Ús d'estratègies lectores adequades en la lectura individual silenciosa o en veu alta amb el professorat.
- Ús d'estratègies de comprensió i interpretació crítica dels missatges audiovisuals adreçats a les nenes i nens de la seva edat (publicitat de joguines i de productes d'alimentació, entre altres).
- Interès pels textos escrits i audiovisuals com a font d'informació i d'aprenentatge i com a mitjà de comunicació.
- Interès i curiositat per mirar o llegir contes o llibres de coneixements, però també per llegir un rètol, un títol d'un llibre, una notícia d'Internet o qualsevol altre text.
- Participació en activitats de lectura col·lectiva.

Escriure

- Composició de textos escrits, que poden tenir el suport d'imatges o esquemes, realitzats en diferents situacions: a) situacions quotidianes de l'aula i l'escola; b) experiències personals i produccions en l'àmbit creatiu (contes, poemes, vivències); c) textos de treball produïts en qualsevol de les àrees curriculars.
- Iniciació en els mecanismes que fan possible el llenguatge audiovisual i en la seva funció expressiva.
- Ús de programari informàtic per escriure textos curts, especialment de tractament de textos, d'edició gràfica i de presentacions.
- Aplicació d'un procés reflexiu en l'escriptura de textos: pensar, escriure i revisar.
- Interès per la bona presentació dels textos escrits i per aplicar-hi els coneixements ortogràfics treballats a classe.

Coneixements del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge

- Observació de les diferències entre llengua oral i escrita, a partir del seu ús en situacions comunicatives reals o simulades.
- Coneixement i ús de l'ortografia de base, que comporta: separar bé les paraules, no alterar l'ordre dels mots en una frase, fer correspondre una grafia a cada so (no se'n deixa, no n'hi posa de més, no altera l'ordre), fer correspondre un so a una de les grafies possibles que fan aquell so ("gersei" seria acceptable).

- Escriptura de paraules d'ús habitual a la classe, en els aprenentatges i en els seus textos (ahir, avui, notícies, hi havia, carrer, dies de la setmana).
- Introducció a normes ortogràfiques més senzilles i de més ús, i als signes de puntuació més bàsics (punt final, coma, interrogant, admiració).
- Introducció a la terminologia gramatical: nom, verb, oració, masculí, femení, article, singular, plural.
- Discriminació fonètica de síl·labes i accents en les paraules.
- Observació del funcionament de la llengua: sinònims i antònims, derivació, composició, sentit figurat (quan forma part d'una manera de parlar pròxima).
- Consciència de la transferència dels coneixements d'una llengua a les altres llengües que està aprenent.
- Valoració del progrés del dia a dia en escriptura. Opinió ajustada de les seves capacitats, sense infravalorar-se ni sobrevalorar-se.

DIMENSIÓ LITERÀRIA

- Interès i participació activa en les activitats orientades al foment del gust per la lectura: lectura guiada; ús de l'audició, lectura i memorització de textos, poemes, cançons, refranys, dites; ús de la biblioteca d'aula i d'escola i revistes escolars; ús de gravacions i de mitjans audiovisuals, dramatitzacions, entre altres.
- Participació en activitats literàries de l'escola i de l'entorn proper.
- Comprensió a partir d'audicions i comentaris posteriors conjunts de literatura de tradició oral de tot tipus (rondalles, contes, cançons, dites).
- Comprensió dels elements fonamentals d'un relat audiovisual (personatges, espais, accions).
- Comprensió i aprofundiment en el sentit del text, a partir de lectures conjuntes guiades, pràctica d'algunes estratègies lectores i interpretació del llenguatge literari: derivació, composició, sentit figurat, interpretació de locucions, frases fetes o refranys; i descobriment del ritme i la rima, si es tracta de poesia o cançó.
- Ús d'estratègies lectores apreses en altres situacions, en la lectura individual silenciosa o en veu alta: fer atenció al títol i a les imatges, anticipació, deducció del significat d'un mot, relació amb els seus coneixements, entre altres.
- Lectura en veu alta tot fent atenció a la pronunciació, al to de veu, a l'entonació perquè tots ho entenguin, i adequant l'entonació i el ritme a cada tipus de text.
- Escriptura de textos narratius i de caràcter poètic (contes, poemes, endevinalles, refranys, rodolins), basant-se en models observats i analitzats,

aprofitant les emocions que provoquen les imatges i altres missatges audiovisuals.

- Coneixement de la biblioteca de centre per adquirir autonomia per a la utilització dels seus recursos.
- Interès per l'elecció de temes i textos i per la comunicació de preferències personals.

Continguts comuns amb altres àrees

- Interacció, comprensió i expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals vinculats a continguts d'altres àrees.
- Producció de cançons amb entonació, to de veu i gest adequats a la situació comunicativa.

Llengua castellana i literatura

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

Parlar i conversar

- Participació activa en interaccions amb el grup o mestre/a en qualsevol situació comunicativa de l'aula, respectant les normes que regeixen la interacció.
- Producció de missatges orals: breus exposicions a classe, aprenent a adaptar l'entonació, el to de veu, el gest a la situació comunicativa, i amb l'ajut de la comunicació audiovisual sempre que es requereixi per facilitar el discurs oral.

Escoltar i comprendre

- Comprensió de missatges orals (instruccions, explicacions, narracions) del mestre/a o dels companys/es a l'aula.
- Comprensió de relats audiovisuals com a representació de la realitat, per tal de començar a diferenciar el món real i la seva representació audiovisual.
- Comprensió de textos orals de diferents mitjans (comunicació, ràdio, televisió, videojocs) per obtenir informació i per aprendre.
- Interès i respecte per les intervencions dels altres.

Llegir i comprendre

- Comprensió de les informacions més habituals de classe, de la vida quotidiana i dels textos vinculats a continguts curriculars en qualsevol dels formats possibles i a partir del text, imatges o esquemes que els componen.
- Utilització d'estratègies afavoridores del procés de comprensió lectora en la lectura individual silenciosa, amb el mestre/a o col·lectiva.
- Interès pels textos escrits i audiovisuals com a font d'informació i d'aprenentatge i com a mitjà de comunicació d'aprenentatges i d'experiències.
- Interès i curiositat per mirar o llegir contes o llibres de coneixements, però també per llegir un rètol, un títol d'un llibre, una notícia d'Internet o qualsevol altre text.

Escriure

- Composició de textos escrits senzills produïts en diferents situacions: a) reescriptura d'explicacions breus; b) experiències personals; c) composicions a partir d'imatges.
- Interès per la bona presentació dels textos escrits i per aplicar-hi els coneixements ortogràfics treballats a classe.

Coneixements del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge

- Observació de les diferències d'ús de la llengua oral i la llengua escrita a partir dels textos escrits utilitzats a l'aula.
- Ús dels aprenentatges ortogràfics a partir del realitzat en català: separar paraules; no alterar l'ordre dels mots d'una frase; fer correspondre una grafia a cada so o dues en el cas dels dígrafs: qu, gu,rr; identificació de les semblances i diferències entre els sons castellans i els catalans i les seves grafies: c/z, j/g, ix, ç, ch, ñ...
- Escripura de paraules d'ús habitual a la classe en els aprenentatges i en els seus textos.(perro, calle, hoy, ayer, había).
- Introducció de normes ortogràfiques senzilles.
- Ús dels signes de puntuació que s'estan aprenent en català.
- Ús de la nomenclatura gramatical que s'està aprenent en català.
- Coneixement de vocabulari específic dels temes que es tracten a l'aula i dels seus derivats, sinònims i antònims.

DIMENSIÓ LITERÀRIA

- Interès i participació activa en les activitats orientades al foment del gust per la lectura: lectura guiada de contes; ús de la biblioteca d'aula i d'escola; audició de contes, lectura i memorització de textos, poemes, cançons, refranys i dites.
- Comprensió i aprofundiment en el sentit del text, pràctica d'algunes estratègies lectores, i interpretació del llenguatge literari.
- Comprensió de contes llegits individualment o en grup.
- Dramatització de contes i altres textos literaris adequats a l'edat i als interessos dels infants.
- Comprensió i ús de locucions, refranys, dites i frases fetes de la llengua castellana.
- Comprensió, memorització i recitació de poemes amb ritme, pronunciació i entonació adequades.
- Escriptura de contes breus i altres textos basant-se en models observats i analitzats i aprofitant les emocions que provoquen les imatges i altres missatges audiovisuals.

Primera llengua estrangera

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

Parlar i conversar

- Producció de textos breus orals memoritzats com cançons, poemes, rimes, amb la utilització d'imatges sempre que l'activitat ho requereixi, adaptant l'entonació, el to de veu o el gest al contingut.
- Reproducció del lèxic bàsic i dels missatges relacionats a les situacions comunicatives habituals de l'aula.
- Participació activa en activitats de dramatitzacions, explicació de contes dialogats i representacions conjuntes, com recitacions de poemes o cançons, mostrant respecte per les produccions dels altres.

Escoltar i comprendre

- Comprensió d'instruccions simples de treball i d'actuació a l'aula.
- Comprensió de missatges quotidians d'intercanvi social -saludar, acomiadar-se, presentar-se-; i missatges d'ús habitual a l'aula: la data, el temps, assistència, localització d'objectes.

- Reconeixement i identificació de mots i textos breus acompanyats de suport visual i/o audiovisual.
- Comprensió global d'un text d'estructura repetitiva, amb un contingut fàcil d'entendre i de predir amb ajut d'elements gestuals i icònics.
- Comprensió específica del lèxic bàsic per entendre el contingut de narracions, descripcions i situacions, amb ajut d'elements gestuals i icònics.
- Interès i respecte per les intervencions orals dels altres.

Llegir i comprendre

- Reconeixement i identificació de mots i textos breus acompanyats de suport visual o audiovisual.
- Comprensió de mots i frases senzilles conegudes i treballades àmpliament en els contextos orals de l'aula.
- Ús d'estratègies de lectura: ús del context visual i verbal i dels coneixements previs sobre el tema o la situació.
- Interès i curiositat per mirar i "llegir" contes o llibres (en diferents suports) escrits en la llengua estrangera.

Escriure

- Escriptura de mots i missatges breus a partir de produccions orals relacionades amb les vivències, les experiències i les activitats a l'aula.
- Producció de missatges breus seguint un model treballat i fàcilment identificable en la llengua d'aprenentatge.

Coneixements del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge

- Observació de la importància dels aspectes fonètics, de ritme, accentuació i entonació de la llengua estrangera i del seu ús per a la millora de la comprensió i producció orals.
- Reconeixement i ús de mots i estructures senzills propis de la llengua estrangera.
- Observació de les diferències entre la llengua oral i l'escrita.
- Observació de la relació entre el so i la seva grafia.

DIMENSIÓ PLURILINGÜE I INTERCULTURAL

Llengua catalana i literatura, llengua castellana i literatura i primera llengua estrangera

- Valoració de la pròpia llengua, de les que es parlen a l'escola i a l'entorn, i de les de tot el món perquè totes serveixen per comunicar-se i per aprendre i aproximar-se a d'altres cultures.
- Interès per conèixer altres llengües i compara-les per observar semblances i diferències.
- Valoració de la necessitat de conèixer llengües estrangeres per poder comunicar-se amb més gent.
- Reconeixement de la pròpia identitat lingüística i cultural i la de la resta de la classe a través de la biografia lingüística.
- Actitud receptiva cap a persones que parlen una altra llengua i tenen una cultura diferent a la pròpia.
- Actitud crítica davant estereotips lingüístics i audiovisuals –especialment els presents als mitjans de comunicació- que reflecteixen prejudicis racistes, classistes o sexistes.
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.
- Coneixement de la diversitat de llengües que s'ensenyen a l'escola, i consciència que al món hi ha llengües molt diverses i que s'escriuen amb grafies diferents.
- Sensibilitat per a les diferències i les semblances entre llengües diferents i interès per comparar-les.
- Recerca, percepció i anàlisi de la realitat multilingüe i pluricultural de les famílies i l'entorn de l'alumnat (a partir de persones conegudes, anuncis, cançons, pel·lícules, video-jocs, objectes, documents, rètols d'establiments), identificant semblances i diferències.
- Semblances i diferències entre les llengües ensenyades a l'escola, o de la família romànica, a partir de contes, cançons o documents treballats en l'ensenyament de les llengües.
- Interès per escoltar cançons, contes i altres produccions tradicionals o actuals en llengua estrangera o altres llengües de l'entorn no conegudes i interès per percebre-hi semblances i diferències.
- Ús d'elements verbals i no verbals per a comunicar-se en situacions multilingües.
- Reconeixement i aprenentatge de formes bàsiques de relació social en llengua estrangera i altres llengües i cultures properes.

- Participació en les diferents activitats culturals i lingüístiques del centre en què s'utilitza la llengua estrangera.
- Actitud positiva d'interès i de confiança davant de l'aprenentatge de llengües estrangeres i motivació per a conèixer altres llengües i cultures.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Llengua catalana i literatura

- Participar de forma adequada en les situacions comunicatives habituals en el context escolar i social, respectant les normes d'interacció oral i mostrar interès i respecte quan parlen els altres.
- Comprendre tot tipus de missatges orals que es produeixen en activitats d'aula, situacions d'aprenentatge i vida quotidiana, i també els que provenen de mitjans audiovisuals i informàtics.
- Realitzar exposicions orals de textos memoritzats o de producció pròpia referits a coneixements, vivències o fets, adaptant el to de veu o el gest a la situació comunicativa, i amb utilització d'imatges o audiovisuals, si la situació ho requereix.
- Comprendre i extreure informacions rellevants de textos escrits i audiovisuals adequats a l'edat i presentats en diferents suports.
- Aplicar a les lectures individuals algunes estratègies treballades col·lectivament, començant per les més senzilles, com mirar les imatges i llegir el títol per fer hipòtesis.
- Escriure textos de diferents tipologies i que responguin a diferents situacions (notícies, experiències, descripcions, textos imaginatius, entre altres) a partir de models o de creació pròpia, escrits a mà o amb eines informàtiques.
- Saber utilitzar algun recurs propi del llenguatge poètic per explicar sentiments, emocions, estats d'ànim: sentit figurat, sinònims, comparacions, entre altres.
- Haver mecanitzat que abans d'escriure s'ha de pensar i, un cop escrit, s'ha de revisar. Aplicar-ho a tot tipus de textos.
- Mostrar coneixement de l'ortografia de base i de les normes ortogràfiques més bàsiques en algunes o en la majoria de les produccions.
- Ser capaç d'observar el funcionament de la llengua: canvis d'ordre dels elements, formació de paraules, formes literàries, analogia, entre altres.
- Interès per aplicar els coneixements apresos a la lectura i a l'escriptura i per la bona presentació dels treballs.

- Mostrar interès per la lectura en general i pels textos tradicionals i de literatura adequats a l'edat.
- Escriure textos narratius de caràcter poètic (contes, poemes, endevinalles, refranys, rodolins) basant-se en models observats i analitzats.
- Conèixer el funcionament bàsic de la biblioteca de centre.
- Comprendre que la llengua és un instrument de comunicació, per aprendre i apropar-se a altres cultures, que hi ha diversitat de llengües i mostrar respecte per totes.
- Percebre algunes característiques de les semblances entre les llengües que hi ha a l'aula o a l'entorn més proper.
- Tenir una actitud crítica cap a tota mena d'estereotips que reflecteixen prejudicis racistes, classistes o sexistes.

Llengua castellana i literatura

- Participar adequadament en interaccions a classe amb les nenes i nens i els mestres en diferents situacions comunicatives.
- Respectar les normes d'interacció oral i mostrar interès i respecte quan parlen els altres.
- Comprendre i extreure informació rellevant de produccions adequades a l'edat, i de diferents suports utilitzats a l'aula.
- Realitzar breus exposicions orals sobre coneixements, vivències o fets.
- Comprendre informacions rellevants de missatges escrits breus i mostrar comprensió per mitjà d'explicacions orals o altres representacions que s'hagin treballat a classe: contestar preguntes, completar un text, escollir un dibuix.
- Escriure missatges relacionats amb temes d'aprenentatge i experiències pròpies. Redactar amb claredat i ortografia adequada als seus aprenentatges.
- Mostrar coneixement en la correspondència so-grafia i tenir assolida l'ortografia de base i algunes regles bàsiques d'ortografia en els escrits fets a l'aula.
- Saber aplicar els coneixements apresos a llengua catalana.
- Valorar l'actitud i l'atenció quan s'explica o es llegeix un conte, un poema, una cançó.
- Mostrar interès i llegir contes adequats a la seva competència lectora.
- Ser capaç d'escriure textos curts amb intenció literària.

- Comprendre que la llengua és un instrument de comunicació, per aprendre i apropar-se a altres cultures, que hi ha diversitat de llengües i mostrar respecte per totes.
- Percebre algunes característiques de les semblances entre les llengües que hi ha a l'aula o a l'entorn més proper.
- Tenir una actitud crítica cap a estereotips lingüístics que reflecteixen prejudicis racistes, classistes o sexistes.

Primera llengua estrangera

- Captar el missatge global de les produccions orals amb suport visual i no visual més treballades a l'aula.
- Captar informació rellevant d'un missatge oral.
- Entendre i participar activament de les interaccions orals treballades.
- Reconèixer mots i expressions orals en la seva forma escrita i usar-les oralment.
- Reproduir textos orals tenint en compte el ritme i l'entonació segons el model ofert.
- Escriure paraules, expressions conegudes i frases a partir de models i amb una finalitat específica.
- Comprendre que la llengua és un instrument de comunicació, per aprendre i apropar-se a altres cultures, que hi ha diversitat de llengües i mostrar respecte per totes.
- Percebre algunes característiques de les semblances entre les llengües que hi ha a l'aula o a l'entorn més proper.
- Mostrar interès i valorar la utilització d'una llengua estrangera per a la comunicació dins de l'aula i en les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es creïn dins de l'aula.
- Tenir una actitud crítica cap a estereotips lingüístics que reflecteixen prejudicis racistes, classistes o sexistes.

Cicle mitjà

CONTINGUTS

Llengua catalana i literatura

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

Parlar i conversar

- Participació activa i col·laborativa en interacció amb el grup o mestre en qualsevol situació comunicativa de l'aula i l'escola, tant les referides a gestió, organització, discussió dels problemes que sorgeixen en el dia a dia, explicació de vivències personals, com les derivades de situacions d'ensenyament- aprenentatge, respectant per les normes que regeixen la interacció oral (torns de paraula, to de veu, ritme).
- Exposició de temes de manera ordenada i comprensible. Participació activa en els diàlegs o debats, aportant i defensant idees pròpies i defensant o contradient, si cal, les dels altres amb arguments raonats.
- Producció de textos orals i audiovisuals (descripcions, explicacions, justificacions, presentacions de temes), amb preparació prèvia utilitzant recursos adequats (to de veu, gesticulació, suports visuals).
- Exposicions a partir d'un guió, esquema o imatge, amb la possibilitat de fer-ho davant d'una càmera de vídeo.
- Expressió d'emocions i sentiments utilitzant recursos verbals i no verbals adequats, amb la possibilitat de fer-ho davant d'una càmera de vídeo.
- Adequació del llenguatge i els elements no verbals a la situació comunicativa.
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i que respecti les diferències de gènere.

Escoltar i comprendre

- Identificació i comprensió de tot tipus de missatges orals en diferents contextos i en qualsevol dels escenaris possibles: activitats d'aula, situacions d'aprenentatge en qualsevol àrea, i en la vida quotidiana.
- Comprensió de textos orals de diferents mitjans de comunicació audiovisual i informàtics per obtenir-ne informació i per aprendre, i valoració guiada de la informació que aporten.

- Reelaboració i explicació de manera sintètica d'exposicions que fa alguna persona o bé que s'han escoltat o mirat a través d'algun mitjà audiovisual, informàtic o dels mitjans de comunicació.
- Interès, respecte i audició reflexiva davant les intervencions dels altres.

Llegir i comprendre

- Comprensió de les informacions escrites més habituals de classe, de la vida quotidiana i dels textos vinculats a continguts curriculars en qualsevol dels formats possibles i de forma conjunta a partir del text, imatges o esquemes que el componen.
- Utilització d'estratègies afavoridores del procés de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, idea principal, identificació de mots, inferències, relació entre fragments, capacitat d'autocorrecció a partir del sentit global, identificació dels signes de tot tipus que formen part del text).
- Lectura, comprensió i anàlisi guiada d'informacions i relats procedents de documents audiovisuals i de mitjans de comunicació.
- Resposta a preguntes a partir del text la resposta de les quals comporta reelaboració, relació amb els coneixements de cadascú o elaboració d'inferències.
- Ús d'estratègies lectores adequades en la lectura individual silenciosa o en veu alta amb el professorat.
- Interès i curiositat per mirar o llegir contes o llibres de coneixements, però també per llegir qualsevol text que es té a l'abast: un rètol, un avís, un títol d'un llibre, una notícia de diari, una informació d'Internet, entre altres.
- Coneixement del funcionament més bàsic d'una biblioteca.
- Iniciació a cerques d'informació a Internet, utilització de l'hipertext i dels enllaços.
- Interès pels textos escrits com a font d'informació i d'aprenentatge i com a mitjà de comunicació, d'aprenentatges i experiències.
- Sentit crític davant produccions audiovisuals: publicitat, informatius, relats de ficció.

Escriure

- Escriptura de textos escrits o audiovisuals senzills produïts en diferents situacions: per narrar, descriure, explicar fets o fenòmens, per fer coses com receptes, entre altres.
- Organització del text per millorar la coherència i la cohesió amb l'ajuda de pautes i utilitzant els coneixements lèxics i morfosintàctics de l'edat.

- Coneixement del programari de tractament de textos, d'edició gràfica i de presentació que els permeti escriure un text, inserir imatges, fer un esquema en ordinador.
- Utilització de correus electrònics per comunicar-se.
- Expressió d'idees de forma sintètica a través d'un esquema o imatge.
- Aplicació d'un procés reflexiu en l'escriptura de textos: pensar, escriure i revisar.
- Valoració dels avenços de cadascú en escriptura i consciència de les mancances.
- Interès per la bona presentació dels textos escrits i per aplicar-hi els coneixements ortogràfics apresos. Sentit estètic en la seva presentació formal.

Coneixements del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge

- Observació de les diferències entre llengua oral i escrita, a partir del seu ús en situacions comunicatives reals o simulades.
- Coneixement de la manera d'organitzar un text segons si és una explicació, una notícia, una recepta, una instrucció o alguna altra tipologia. Pràctica amb totes les tipologies.
- Coneixement de les diferents categories de textos audiovisuals segons la seva funció (notícia, anunci, reportatge, ficció) i introducció dels elements bàsics del llenguatge audiovisual.
- Coneixement i ús de l'ortografia de base i de les regles treballades a cycle inicial. Coneixement i ús progressiu de les lleis ortogràfiques constants (que no tenen excepcions). Memorització de mots amb dificultat ortogràfica d'ús habitual.
- Aplicació dels signes de puntuació més bàsics (punt final, coma, interrogant, admiració, dos punts, guió). Transformació de frases per comprovar la relació entre puntuació, entonació i significat.
- Introducció a l'accentuació gràfica: reconeixement de les síl·labes d'un mot, accent greu i agut, reconeixement de les paraules agudes, planes i esdrúixoles.
- Ús de terminologia gramatical: nom, verb, oració, masculí, femení, article, singular, plural, passat, present, futur.
- Observació del funcionament de la llengua en els textos que es llegeixen i en els de producció pròpia: derivació, composició, sentit figurat, sinònims, polisèmia, família de paraules, entre altres.
- Reconeixement d'articles, connectors, noms, adjectius i verbs en un text. Diferenciar els temps verbals: passat, present i futur en enunciat.

- Comparació i transformació d'enunciats per mitjà de canvis d'ordre, segmentacions, canvis en els connectors, per comprovar de quina manera es modifica el significat i els canvis de puntuació que comporta.
- Aplicació de tots els recursos que s'ofereixen a l'aula per millorar el treball escrit personal: consulta al diccionari o a algú altre, llibreta personal, memorització, o bé orientar-se a partir del coneixement de la llengua (analogia, família de paraules).
- Consulta al diccionari i introducció als diccionaris i correctors dels programaris de tractament de textos.
- Progressiva autonomia en l'aprenentatge: reflexió sobre el procés, l'organització i planificació del treball, acceptació de l'error, autocorrecció i autoavaluació de tot el procés.
- Valoració del progrés en escriptura. Opinió ajustada de les capacitats de cadascú, sense infravalorar-se ni sobrevalorar-se. Confiança en les pròpies capacitats.
- Reconeixement del valor social de l'ortografia per comunicar-se amb els altres.

DIMENSÍO LITERÀRIA

- Adquisició de l'hàbit de lectura a partir de l'ús de molts estímuls: audició, lectura i memorització de textos, poemes, cançons, refranys o dites; biblioteca d'aula i d'escola, revistes escolars, gravacions, ús de mitjans audiovisuals o dramatitzacions. Participació en activitats literàries de l'escola i de l'entorn proper.
- Lectura conjunta guiada per aprofundir en el sentit del text, practicar algunes estratègies lectores, i aprendre a interpretar el llenguatge literari: derivació, composició, sentit figurat, interpretació de locucions, frases fetes o refranys; descobrir el ritme i la rima, si es tracta de poesia o cançó.
- Lectura, anàlisi i reconeixement dels elements clau de la narració i de relats audiovisuals adequats a l'edat.
- Ús d'estratègies lectores apreses en altres situacions per a la comprensió en la lectura individual silenciosa o en veu alta, en petit grup o en gran grup.
- En la lectura en veu alta, fer atenció a la pronunciació, al to de veu i a l'entonació perquè tots ho entenguin. També saber que cada tipus de text demana una entonació i un ritme diferent.
- Escriptura de poemes per comunicar sentiments, emocions, estats d'ànim o records, utilitzant llenguatge poètic: adjectius, comparacions, sentits figurats.
- Escriptura de contes i textos narratius fent atenció a l'estructura d'aquest tipus de text, en què hi ha d'haver una situació inicial, un nus i un desenllaç.

- Escriptura de jocs lingüístics amb paraules, sons, rimes (embarbussaments, cal·ligrames, rodolins entre altres).
- Elaboració de missatges creatius i crítics mitjançant associacions d'imatges, i d'imatges i sons. Possibilitat d'associació amb textos escrits.
- Dramatització de contes i altres textos literaris adequats a l'edat i als interessos del grup.
- Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre: autor, adaptador, traductor, il·lustrador, editorial, col·lecció; i dels principals agents de producció d'un relat de ficció audiovisual: director, guió, actors, música.
- Coneixement del funcionament d'una biblioteca per saber on pot trobar llibres adequats a l'edat, i temes del seu interès i utilització de tot tipus de recursos.
- Consulta de biblioteques virtuals per trobar-hi novetats, síntesis de llibres, recomanacions o obres d'un tema o autor determinat.
- Interpretació del sentit de les il·lustracions (colors, tècnica, estil) en referència al text.
- Expressió de les impressions personals d'una lectura i, si cal, adoptar-hi una posició crítica.
- Participació en les converses, debats o presentacions de llibres al grup classe.

Continguts comuns amb altres àrees

- Interacció, comprensió i expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals vinculats a continguts d'altres àrees.

Llengua castellana i literatura

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

Parlar i conversar

- Participació activa en interaccions amb el grup o mestre en qualsevol situació comunicativa de l'aula, aportant idees, reflexionat sobre el que diuen els altres, arribant de forma guiada a organitzar un aprenentatge o un tema, respectant les normes que regeixen la interacció.
- Producció de textos orals i audiovisuals (descripcions, explicacions, justificacions, presentacions de temes) amb preparació prèvia utilitzant recursos adequats (to de veu, gesticulació, suports visuals).

- Expressió d'emocions i sentiments utilitzant recursos verbals i no verbals adequats.
- Interès per expressar-se oralment amb pronunciació i entonació adequades a la situació comunicativa.
- Adequació del llenguatge i dels aspectes no verbals de la comunicació a la situació comunicativa.
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i respecte per les diferències de gènere.

Escoltar i comprendre

- Comprensió d'informacions de missatges i explicacions orals en diferents contextos i activitats d'aula.
- Comprensió de textos orals de mitjans de comunicació audiovisual, informàtics, per obtenir informació i per aprendre.
- Reelaboració i explicació d'exposicions fetes per altres persones o que s'han sentit en els mitjans de comunicació o informàtics.
- Interès, respecte i audició reflexiva davant les intervencions dels altres.

Llegir i comprendre

- Comprensió de les informacions de diferents tipus de text relacionats amb temes treballats, tot utilitzant estratègies que els ajudin a comprendre i a relacionar el que diu el llibre amb els coneixements que tenen del tema.
- Resposta a preguntes sobre textos que llegeixen, la resposta a les quals comporti reelaboració, relació amb els coneixements de cadascú i elaboració d'inferències.
- Cerca guiada d'informació a la biblioteca escolar i amb l'ús de les TIC.
- Lectura, comprensió i anàlisi guiada de la informació provinent de documents escrits i audiovisuals que apareixen en diferents mitjans i suports.
- Interès pels textos escrits com a font d'informació i aprenentatge i com a mitjà de comunicació d'experiències.
- Participació en activitats de lectura col·lectiva.
- Lectura crítica de missatges escrits i audiovisuals (publicitat, informatius, relats de ficció).

Escriure

- Composició de textos relacionats amb els temes treballats a classe i amb l'experiència personal: descripcions, explicacions, diàlegs, notícies,

receptes, utilitzant procediments senzills d'escriptura: pensar, escriure i revisar.

- Elaboració d'audiovisuals senzills per descriure, narrar i explicar situacions quotidianes.
- Elaboració de textos escrits i d'audiovisuals a partir de models, per tal que millorin en l'organització dels mateixos (coherència i cohesió i ús del lèxic, ortografia i estructures morfosintàctiques adequats al seu nivell i al tema).
- Interès per la bona presentació dels textos escrits.
- Ús del programari del tractament de textos i d'edició gràfica i de presentació que els permeti escriure un text, amb la incorporació d'imatges i àudios.
- Valoració dels avenços de cadascú en l'escriptura i consciència de les mancances.

Coneixements del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge

- Observació de les diferències d'ús de la llengua oral i la llengua escrita en situacions comunicatives reals o simulades.
- Coneixement de diferents tipus de text: narració, instrucció, descripció, explicació.
- Coneixement de les diferents categories de missatges audiovisuals segons la seva funció (notícia, anunci, reportatge, ficció) i introducció dels elements bàsics del llenguatge audiovisual.
- Capacitat per millorar el treball escrit a través de l'organització i revisió de textos.
- Observació de la formació de paraules: derivació, composició, polisèmia, famílies de paraules en els temes treballats.
- Ús de la terminologia gramatical utilitzada en català.
- Coneixement i ús de l'ortografia bàsica en paraules utilitzades en contextos molt treballats.
- Coneixement i ús progressiu de les normes ortogràfiques constants (que no tenen excepcions).
- Introducció a l'accentuació gràfica: reconeixement de les paraules agudes, planes i esdrúixoles.
- Identificació i ús dels signes de puntuació més comuns apresos a llengua catalana.
- Ús de les normes ortogràfiques apreciant el seu valor social i la necessitat de cenyir-se a elles en els escrits. Coneixement de les normes treballades.
- Confiança en la pròpia capacitat per aprendre llengua i en les situacions d'aprenentatge compartit.

DIMENSIÓ LITERÀRIA

- Lectura silenciosa de textos narratius: contes i novel·les. Ús de la biblioteca d'aula i d'escola.
- Lectura col·lectiva de novel·les amb comentaris sobre els temes i argument. Relació i raonaments sobre la vida fora del llibre.
- Lectura i recitació de refranys, dites i frases fetes, amb ritme, pronúncia i entonació adequats.
- Lectura de poemes i anàlisi i comprensió posterior per entendre el sentit del poema i el seu llenguatge: metàfores, personificacions, comparacions i adjectius.
- Lectura, anàlisi i reconeixement dels elements clau de la narració i de relats audiovisuals adequats a l'edat.
- Escriptura de poemes per comunicar sentiments, emocions, estats d'ànim o records, utilitzant llenguatge poètic: adjectius, comparacions i les estratègies necessàries per a expressar-ho per escrit, esborranys, revisions.
- Escriptura de contes, partint de lectures prèvies que serveixin de model, i que els facin pensar en el tema, els personatges, el context, a través de la planificació, textualització i revisió).
- Elaboració de missatges creatius i crítics mitjançant associacions d'imatges, i d'imatges i sons. Possibilitat d'associació amb textos escrits.
- Dramatització de situacions i textos literaris.

Primera llengua estrangera

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

Parlar i conversar

- Participació activa en els intercanvis orals: formulació de preguntes, simulacions i diàlegs, en el context de l'aula i pròxims a l'alumnat.
- Reproducció i memorització de textos breus orals com cançons, poemes, rimes, amb acompanyament d'elements no verbals que ajudin a la comprensió de la llengua.
- Participació activa en les interaccions orals emprant la pronunciació, l'entonació, ritme i expressions orals habituals d'ús a l'aula i valorant i respectant les normes que regeixen la comunicació (torns de paraules, to de veu, gest adequat i rols).

- Producció de missatges breus orals que permetin parlar sobre la vida quotidiana al centre o en els entorns més propers de l'alumnat tant en activitats individuals com en grup.
- Ús de les estructures pròpies de la llengua estrangera en les produccions orals.

Escoltar i comprendre

- Comprensió d'instruccions (rutines, ordres, etc.) simples i encadenades d'actuació a l'aula.
- Comprensió de missatges quotidians d'intercanvi social: saludar, acomiadar-se...; missatges d'ús freqüent a l'aula: la data, el temps (atmosfèric i l'hora), l'assistència; informacions personals sobre gustos, habilitats, sentiments, característiques físiques, rutines, entre altres.
- Identificació del lèxic bàsic d'un tema específic amb ajut d'il·lustracions o sense.
- Audició i comprensió global de textos orals de tipologia diversa, en diferents suports i formats (diàleg, relat, descripció) i amb un grau de dificultat adequat al nivell.
- Ús guiat d'estratègies de comprensió: anticipació del contingut, formulació d'hipòtesis, verificació, identificació de paraules clau.
- Comprensió de textos de tipologia diversa procedents de mitjans diversos i en diferents formats per accedir a una determinada informació i aprendre.
- Respecte i esforç d'atenció, comprensió i valoració per les intervencions orals dels altres.

Llegir i comprendre

- Comprensió de textos senzills en suport paper i digital i de temàtica variada per copsar el sentit general i extreure'n informació per a la realització de tasques concretes o com a gaudiment de la lectura.
- Utilització de tècniques de lectura apreses en les llengües d'aprenentatge del centre que ajudin a la comprensió del text i que permetin la deducció del significat dels mots i expressions (predicció, suposició).
- Utilització de diccionaris il·lustrats en format paper i digital per a comprendre el significat del lèxic nou.
- Interès per la lectura de textos com a font d'informació i de plaer.
- Ús dels recursos de la biblioteca d'aula i escola com a font d'informació i de plaer.

Escriure

- Producció de missatges breus relacionats amb situacions de la vida quotidiana, a partir dels models treballats a l'aula.
- Escriptura de textos breus seguint models treballats a l'aula amb una finalitat comunicativa, utilitzant, quan calgui, els recursos que ofereixen les TIC o d'altres llenguatges.
- Producció de textos a partir de models i incorporant expressions i frases senzilles conegudes i treballades oralment per transmetre informacions rellevants relacionades amb els temes de treball.
- Aprofitament de les tècniques i recursos de producció escrita apreses de les altres llengües del centre per a la producció de textos.
- Ús de les estructures pròpies de la llengua estrangera en les produccions escrites.
- Interès per la bona presentació i edició dels textos produïts.

Coneixements del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge

- Reconeixement i ús de lèxic, formes i estructures bàsiques pròpies de la llengua estrangera, prèviament utilitzades.
- Associació de grafia, pronunciació i significat a partir de models escrits i expressions orals. Ús intuïtiu de la decodificació.
- Ús d'habilitats i estratègies per aprendre nou lèxic, expressions i estructures (repetició, memorització, associació, utilització de suports multimèdia) de forma individual però també en grup.
- Ús de recursos TIC amb suports multimèdia per al treball de vocabulari bàsic i d'ampliació i d'estructures lingüístiques de la llengua estrangera.
- Ús de recursos que ajudin a l'aprenentatge de la llengua (memorització, recitació, associació de mots) i reflexió sobre el propi aprenentatge, especialment per captar els petits avenços que s'assoleixen.
- Valoració i confiança en la pròpia capacitat per aprendre una llengua estrangera com a instrument per a la realització de tasques, com a eina d'aprenentatge i d'accés al coneixement i com a llengua de comunicació dins i fora de l'aula.

DIMENSIÓ PLURILINGÜE I INTERCULTURAL

Llengua catalana, castellana i primera llengua estrangera

- Valoració de la llengua com a instrument de comunicació, d'aprenentatge i d'aproximació a d'altres cultures i obertura a la diversitat de llengües i cultures del món.
- Valoració de la llengua i cultura catalanes, a partir del coneixement i valoració d'altres llengües i cultures presents a l'aula.
- Valoració de conèixer altres llengües que la pròpia per poder comunicar-se amb més gent, buscar informació a Internet, llegir textos.
- Valoració de la pròpia identitat lingüística i de la riquesa que representa poder parlar més d'una llengua.
- Actitud positiva d'interès i de confiança davant de la diversitat de llengües i cultures.
- Acceptació positiva de l'altre, del diferent, de la diversitat lingüística i cultural i actitud receptiva cap a persones que parlen altres llengües i tenen altres cultures diferents i interès per a comprendre-les.
- Actitud crítica davant estereotips lingüístics i audiovisuals que reflecteixen prejudicis racistes, classistes o sexistes.
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.
- Consciència que hi ha famílies al si de les quals es parlen diverses llengües.
- Consciència positiva i coneixement de la varietat lingüística (llengües diferents o varietat d'una mateixa llengua) existent en el context social i escolar, a partir de persones conegudes, anuncis, cançons. Identificació de semblances i diferències.
- Coneixement d'algunes llengües d'Espanya i valoració positiva de la riquesa que suposa aquesta diversitat.
- Coneixement del fet que al món hi ha llengües molt diverses i que cada llengua té diferents regles.
- Coneixement que hi ha escriptures diferents i que un mateix alfabet pot servir per a l'escriptura de diferents llengües.
- Interès i motivació per a conèixer el funcionament de distintes llengües i comparar-les per observar semblances i diferències.
- Recerca, percepció i anàlisi de la realitat multilingüe i pluricultural de les famílies i l'entorn de l'alumnat (a partir de persones conegudes, anuncis, cançons, objectes, documents, rètols d'establiments) identificant semblances i diferències.

- Identificació en produccions de diferents llengües romàniques (o d'altres llengües) de paraules que s'assemblen, arriscant-se a trobar el significat usant estratègies de comprensió (hipòtesis, inferències).
- Coneixement d'algunes semblances i diferències en els costums quotidians i ús de les formes bàsiques de relació social als països on es parla la llengua estrangera i el nostre.
- Identificació de paraules de llengües diferents que s'assemblen i de la relació amb el seu significat.
- Percepció de les dificultats de comunicació amb persones que parlen altres llengües i plantejament de possibles solucions verbals i no verbals per resoldre les situacions.
- Identificació dels comportaments i rituals (sobretot socials, com les salutacions i els comiats) que són característics de la llengua estrangera.
- Ús de la llengua estrangera per expressar i manifestar sentiments i afeccions en situacions d'aula.
- Valoració positiva de les diferents activitats culturals i lingüístiques del centre en què s'utilitza la llengua estrangera i participació activa en elles.
- Valoració de les produccions tradicionals i actuals (rimes, cançons, contes, textos breus) de la llengua estrangera.
- Actitud positiva d'interès i de confiança davant de l'aprenentatge de llengües estrangeres i per conèixer altres llengües i cultures.

CRITERIS D'AVAUACIÓ

Llengua catalana i literatura

- Participar activament en les converses de classe i utilitzar un llenguatge comprensible per a les funcions bàsiques.
- Comprendre i extreure informació rellevant de produccions orals, presentades en qualsevol mitjà, distingint entre les idees principals i les secundàries.
- Exposar temes de manera ordenada i comprensible de totes les tipologies a partir d'un guió i utilitzant els recursos adequats (to de veu, gesticulació) i suports audiovisuals sempre que sigui convenient.
- Realitzar breus intervencions davant una càmera de vídeo.
- Comprendre i extreure informació rellevant de textos presentats en qualsevol mitjà, distingint entre idees principals i secundàries.
- Llegir de manera autònoma i comprensiva, mostrant interès per llegir tot tipus de textos.

- Aplicar estratègies afavoridores del procés de comprensió abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, idea principal, inferències, entre altres).
- Conèixer el funcionament d'una biblioteca escolar i iniciar-se en l'ús de les virtuals.
- Escriure textos de diferent tipologia a mà i amb ordinador aplicant-hi els coneixements ortogràfics i textuais treballats.
- Revisar el text que s'ha escrit i millorar-ne la coherència i la cohesió, el lèxic i la puntuació.
- Valorar els avenços en escriptura i consciència de les mancances.
- Mostrar seguretat en l'ortografia de base i coneixement de les normes ortogràfiques que responen a lleis constants.
- Tenir capacitat per observar el funcionament de la llengua: els canvis de significat quan s'hi fan transformacions, la formació de les paraules, la relació entre puntuació i sentit o el llenguatge literari.
- Mostrar autonomia progressiva en l'aprenentatge: reflexió en el procés, organització i planificació del treball, acceptació de l'error, autocorrecció.
- Participar en lectures conjuntes per aprofundir en el sentit del text, practicar algunes estratègies lectores i aprendre a interpretar el llenguatge literari.
- Escriure poemes i textos narratius fent atenció a l'estructura i al llenguatge.
- Produir textos audiovisuals senzills tenint en compte els elements bàsics del llenguatge audiovisual per expressar idees, emocions, records.
- Conèixer i valorar la diversitat lingüística (entre llengües diferents o dintre d'una mateixa llengua) i cultural de l'entorn, amb actitud de respecte cap a les persones que parlen altres llengües i tenir interès per comprendre-les.
- Comparar produccions de diferents llengües per trobar-hi semblances i diferències.
- Tenir una actitud crítica cap a els estereotips lingüístics i audiovisuals que reflecteixen prejudicis racistes, classistes o sexistes.

Llengua castellana i literatura

- Participar de forma adequada en situacions comunicatives diverses, respectant les normes d'interacció oral.
- Comprendre i extreure informació rellevant de produccions orals adequades a l'edat, provinents de diferents mitjans (explicacions, lectures, missatges audiovisuals), diferenciant entre idees principals i secundàries.
- Realitzar exposicions orals (coneixements, vivències, fets, idees), prèviament preparades, amb ordre i claredat, i utilitzant adequadament

recursos no lingüístics (gesticulació, suports audiovisuals, recursos TIC) si escau.

- Identificar informacions rellevants de textos escrits diversos, comprendre-les per mitjà d'explicacions, reescriptures, resposta a preguntes que impliquin raonament i relació del que diu el text i els coneixements dels alumnes.
- Tenir interès i llegir amb rapidesa suficient per comprendre textos tradicionals i de la literatura infantil adequats a la seva edat.
- Buscar informacions a Internet de forma guiada.
- Escriure textos descriptius, expositius, narratius i poètics amb coherència, cohesió i correcció lingüística adequada a l'edat, utilitzant estratègies de planificació i revisió.
- Escriure textos a l'ordinador amb una rapidesa adequada, utilitzant els programes de tractament de textos, edició gràfica i de presentacions.
- Conèixer les paraules dels temes treballats a l'aula i les seves derivacions, o el seu ús amb diferents significats (polisèmia).
- Mostrar correcció en l'ortografia bàsica i coneixement de les lleis constants en les seves produccions.
- Reflexionar sobre el propi procés d'aprenentatge, detectant avenços i errades.
- Comprendre les novel·les, contes i poemes llegits i poder parlar del seu argument o del seu significat.
- Escriure contes clars i ben estructurats, i poemes.
- Participar en representacions teatrals, aprendre el paper i declamar-lo bé.
- Conèixer i valorar la diversitat lingüística (entre llengües diferents o dintre d'una mateixa llengua) i cultural de l'entorn, amb actitud de respecte cap a les persones que parlen altres llengües i tenir interès per comprendre-les.
- Comparar produccions de diferents llengües per trobar-hi semblances i diferències.
- Tenir una actitud crítica cap a els estereotips lingüístics que reflecteixen prejudicis racistes, classistes o sexistes.

Primera llengua estrangera

- Captar el missatge global i específic de les produccions i interaccions orals més habituals que es produeixen a l'aula.
- Captar el sentit global de missatges orals i escrits sobre temes familiars, coneguts i d'interès.
- Emprar la llengua estrangera en situacions pròpies d'aula.

- Produir textos orals seguint un model i atenent a la pronunciació, ritme, entonació per explicar fets i conceptes relacionats amb ell mateix el món que l'envolta o per transmetre informació d'altres àrees curriculars.
- Extreure informació de textos escrits lligats a temes coneguts i amb una finalitat comunicativa concreta.
- Escriure frases i textos curts significatius en situacions quotidianes i escolars a partir de models amb una finalitat determinada i amb un format establert, tant en suport paper com digital.
- Usar algunes estratègies per aprendre a aprendre, com demanar aclariments, comunicar amb gestos, utilitzar diccionaris il·lustrats, i identificar alguns aspectes personals que ajudin a aprendre millor.
- Mostrar un cert grau d'autonomia a l'hora de resoldre les situacions d'aprenentatge.
- Conèixer i valorar la diversitat lingüística (entre llengües diferents o dintre d'una mateixa llengua) i cultural de l'entorn, amb actitud de respecte cap a les persones que parlen altres llengües i tenir interès per comprendre-les.
- Valorar la llengua estrangera com a instrument de comunicació i participar amb interès en les activitats en què s'usa la llengua estrangera.
- Comparar produccions de diferents llengües per trobar-hi semblances i diferències.
- Tenir una actitud crítica cap als estereotips lingüístics que reflecteixen prejudicis racistes, classistes o sexistes.

Cicle superior

CONTINGUTS

Llengua catalana i literatura

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

Parlar i conversar

- Participació activa i col·laborativa, en interacció amb el grup o mestre en qualsevol situació comunicativa de l'aula i l'escola, tant les referides a gestió, organització, discussió dels problemes que sorgeixen en el dia a dia, explicació de vivències personals, com les derivades de situacions d'ensenyament-aprenentatge, respectant les normes que regeixen la interacció oral (torns de paraula, to de veu, ritme).
- Producció de textos orals i audiovisuals de producció pròpia (exposicions, descripcions de situacions o processos, d'emocions), amb preparació prèvia, i adaptant l'entonació, el to de veu o el gest a la situació comunicativa.
- Exposició de temes de manera ordenada i comprensible, i participar activament en els diàlegs o debats, aportant i defensant idees pròpies i defensant o contradient, si cal, les dels altres amb arguments raonats, amb la possibilitat de fer-ho en presència d'una càmera.
- Exposicions a partir d'un guió, esquema, imatge o bé utilitzant com a suport programaris de presentació.
- Expressió del pensament de manera coherent i estructurada per satisfer necessitats personals, escolars i socials.
- Interès per participar en les converses i per expressar-se amb claredat i bona pronúncia.
- Adequació del llenguatge a la situació comunicativa en converses informals, presentació de treballs o relació amb persones més grans.
- Ús de llenguatges no discriminatoris i que respectin les diferències de gènere.

Escoltar i comprendre

- Comprensió de tot tipus de missatges orals en diferents contextos i en qualsevol dels escenaris possibles: activitats d'aula, situacions d'aprenentatge en qualsevol àrea, i en la vida quotidiana.

- Utilització de les TIC per a la comprensió de textos orals de diferents mitjans de comunicació audiovisual, per obtenir-ne informació i per aprendre.
- Reelaboració i explicació de manera sintètica d'exposicions o explicacions que ha fet alguna persona o bé que s'han escoltat o s'han mirat a través d'algun mitjà audiovisual, amb especial atenció quan el procés de recerca s'ha fet amb l'ús de les TIC.
- Comprensió de textos audiovisuals i identificació i valoració com a representacions de la realitat.
- Aplicació d'anàlisis crítiques que permetin valorar adequadament l'interès de missatges escoltats i qüestionar-los, si cal.
- Capacitat crítica per comprendre allò que s'ha escoltat i fer-se preguntes a partir dels continguts exposats.
- Interès, atenció i respecte per les intervencions dels altres.

Llegir i comprendre

- Comprensió de les informacions escrites en algun dels formats possibles que fan referència a qualsevol àmbit de l'escola i de la vida quotidiana (material de treball, instruccions, anotacions, fullets informatius, documentals, publicitat, cartes, articles del diari, reportatges, entrevistes entre altres).
- Lectura silenciosa i comprensió guiada a diferents propòsits i intencions de temes treballats a classe.
- Lectura i interpretació d'esquemes, gràfics i mapes conceptuals per saber extreure'n la idea principal i les relacions entre els elements.
- Lectura de missatges en suport audiovisual, de manera que la informació que se n'extregui es faci a partir del text, imatges, gràfics i altres recursos que en formen part i sabent identificar els elements del llenguatge audiovisual i la seva funció expressiva.
- Utilització d'estratègies afavoridores del procés de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura. A més de saber aplicar les de cursos anteriors, caldrà un èmfasi especial per esbrinar les intencions de l'autor del text, mostrar una actitud crítica envers el que es llegeix, comprensió de vocabulari en contextos, realització d'inferències; formulació, comprovació i reelaboració d'hipòtesis, captació de les idees principals.
- Respondre preguntes a partir d'un text la resposta de les quals comporti reelaboració.
- Autoregulació de la comprensió d'un text: saber quan t'equivoques i què has de rectificar.
- Lectura en veu alta de manera que s'ajusti el to de veu, la velocitat i l'entonació a l'auditori.

- Recerca d'informació en un llibre o enciclopèdia a partir de consultar els índexs i els glossaris, en cas que n'hi hagi.
- Utilització d'Internet per buscar informació: coneixement dels cercadors més habituals, coneixement de les adreces de més ús, capacitat per captar informació a partir d'enllaços i d'organitzar-la per fer-ne un treball personal.
- Ús d'eines informàtiques de comunicació: correu electrònic i entorns virtuals.
- Coneixement del funcionament d'una biblioteca-mediateca de manera que es pugui trobar allò que es busca tan autònomament com sigui possible.
- Interès pels textos escrits com a font d'informació i aprenentatge i com a mitjà de comunicació d'experiències.
- Valoració crítica de la capacitat lectora d'un mateix.

Escriure

- Escriptura de textos produïts en diferents situacions i que responguin a diferents intencions que, sempre que calgui, han de tenir el suport d'imatges o esquemes: narracions, explicacions, descripcions, diàlegs, notícies, receptes, còmics, entre d'altres.
- Coneixement i aplicació de l'estructura que determina la tipologia dels textos (per exemple, en una descripció, hi ha una presentació i un desenvolupament; en una notícia s'ha de respondre a unes preguntes, en una narració, hi ha de passar alguna cosa).
- Consolidació de les estratègies adquirides en cursos anteriors en el procés de producció de textos: pensar (intencions, destinatari, contingut possible), escriure (tenir present la intenció, llegir la part escrita per saber com continuar, afegir-hi o treure idees, treure'n), revisar (comprovar si respon a la intenció primera, fer-ne una lectura en veu alta per comprovar-ne la coherència i la cohesió, i modificar el text a partir de treure, afegir-hi o inserir-hi fragments).
- Expressió d'idees de forma sintètica a través d'un esquema o imatge.
- Utilització de manera autònoma de diferents recursos per autocorregir un text o corregir els dels altres.
- Coneixement dels recursos bàsics del maquinari i del programari de tractament de textos, d'edició gràfica i de presentacions i de dibuix que permeti elaborar-hi textos, fer-hi esquemes o mapes conceptuals i inserir-hi imatges i àudios.
- Utilització de programari per enviar i rebre correus electrònics, per escriure i publicar a Internet per tal de comunicar-se.
- Coneixement d'altres mitjans que permeten produir textos amb un component visual o auditiu, com el vídeo o la ràdio.

- Valoració dels avenços de cadascú en escriptura i consciència de les mancances. Confiança en un mateix per poder millorar.
- Interès per la bona presentació dels textos escrits i per aplicar-hi els coneixements apresos.

Coneixements del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge

- Consciència que la llengua no funciona de la mateixa manera en un conte, en un text de ciències, en un de matemàtiques o en un poema. Cada àrea té un lèxic específic i una manera d'organitzar els enunciats i l'estructura del text.
- Observació de l'organització interna dels textos per explicar, per descriure, per dir com es fan les coses, per recordar, per opinar, per informar, per expressar sentiments, per divertir-se o per jugar. Pràctica amb les diferents tipologies a totes les àrees.
- Observació i ús de diferents connectors per enllaçar oracions (i, però, perquè, sinó encara que, no obstant...). Transformacions d'oracions en un text per ajustar el significat a les intencions del que escriu.
- Observació i pràctica amb els signes de puntuació que organitzen el text en paràgrafs (punt i a part), que marquen el final d'oració (punt i seguit, admiració, interrogant, punts suspensius), o que organitzen els elements de la frase (coma, dos punts, cometes, guió, parèntesis).
- Reconeixement en un enunciat del grup nominal i del grup verbal: nom i complements, verb i complements. Deducció del funcionament de la concordança. Aplicació de la complementació a la descripció de persones, objectes, situacions, estats d'ànim, o paisatges.
- Reconeixement dels trets bàsics que distingeixen un verb com a categoria gramatical: temps i persona, aspectes perfectius i imperfectius.
- Reconeixement de la funció dels determinants del nom: articles i quantitius, demostratius i possessius.
- Reconeixement dels pronoms i de la funció de cohesió en els enunciats i en els textos. Els pronoms i els seus referents. Deducció de les lleis fonamentals de funcionament dels pronoms.
- Observació i comprensió del funcionament semàntic de la llengua: comparació, derivació, composició, sentit figurat, metàfores, sinònims, polisèmia, família de paraules, entre altres.
- Consulta de diccionaris de diferents orientacions (general, enciclopèdics, de sinònims), en format paper o virtuals.
- Capacitat per revisar els textos d'un mateix o d'altres companys, a partir d'algun tipus de suport, tot el que fa referència a l'estructura i organització del text, puntuació, lèxic, així com els elements paratextuals que han de fer-lo més entenedor.

- Coneixement i ús de les lleis ortogràfiques constants (com ga, gue, gui, go, gu) i introducció a les lleis d'excepció (com alternances c/g, t/d a final de mot) i a les excepcions (com fred o cub).
- Accentuació gràfica: reconeixement de les síl·labes d'un mot, accent greu i agut, reconeixement i accentuació de les paraules agudes, planes i esdrúixoles.
- Aplicació d'instruments personals per revisar l'ortografia dels textos: regles conegudes, deducció per comparació, associació de paraules, llibretes personals, consultes, diccionaris, corrector incorporat en un tractament de textos, bases d'orientació, entre moltes altres. Capacitat per reflexionar sobre els errors de cadascú i buscar recursos per corregir-los.
- Reconeixement del valor social de l'ortografia per comunicar-nos amb els altres.

DIMENSIÓ LITERÀRIA

- Adquisició de l'hàbit de lectura a partir de l'ús de molts estímuls: audició, lectura i memorització de tot tipus de textos, debats a partir d'un tema o autor; biblioteca d'aula i d'escola, revistes escolars, i de les activitats literàries que s'organitzen des de l'escola i de l'entorn proper.
- Audició i visionat de productes audiovisuals adequats a l'edat per fomentar i potenciar el gust estètic.
- Lectura conjunta guiada per aprofundir en el sentit del text, comparar autors, situar-los en l'època, aprendre a fer lectura crítica, així com per practicar algunes estratègies lectores, i aprendre a interpretar el llenguatge literari: comparació, derivació, composició, sentit figurat, interpretació de locucions, frases fetes o refranys; i descobrir el ritme i la rima, si es tracta de poesia o cançó.
- Reconeixement d'aquests recursos retòrics en els missatges audiovisuals i les diferents funcions que juguen en el text literari i en altres textos.
- Escriure textos de tot tipus: contes, poemes, còmics, diaris personals, notícies i dramatitzacions senzilles, per tal d'expressar sentiments, emocions, estats d'ànim o records.
- Producció de textos audiovisuals senzills (utilitzant la imatge fixa o en moviment i el so) per descriure, narrar i informar, i per expressar emocions i opinions.
- Creació de jocs lingüístics amb paraules, sons o rimes (embarbussaments, cal·ligrames, rodolins entre altres).
- Adequació del to, l'entonació i la modulació de la veu en lectures públiques, de manera que atregui l'atenció de l'oient i siguin entenedores.
- Dramatització de contes, poemes i altres textos literaris adequats a l'edat i als interessos del grup.

- Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre: autor, adaptador, traductor, il·lustrador, editorial, col·lecció, localitat i any d'edició, fent una fitxa tècnica en què constin aquestes dades.
- Reconeixement de les dades bàsiques d'una producció audiovisual, pel·lícula, anunci o notícia.
- Comprensió dels llibres de lectura i relats de ficció audiovisual: caracterització dels protagonistes, comprensió de la trama, situació en el temps, comentari d'alguns trets del llenguatge i interpretació del sentit de les il·lustracions (colors, tècnica, estil) en referència al text.
- Coneixement del funcionament de les biblioteques per saber on es poden trobar llibres per a la seva edat i de temes del seu interès.
- Coneixement del funcionament d'una biblioteca virtual per trobar-hi novetats, recensions de llibres, opinions de lectors, recomanacions d'obres, de temes o d'autors.
- Escripció de textos narratius i de caràcter poètic (endevinalles, refranys, rodolins), basant-se en models observats i analitzats o en idees personals.
- Participació en les converses, debats o presentacions de llibres al grup classe.
- Expressió d'impressions personals després de les lectures i adopció d'una posició crítica.
- Coneixement i valoració del text literari com a vehicle de comunicació i d'interacció, com a fet cultural i com a possibilitat de gaudiment personal.

Continguts comuns amb altres àrees

- Interacció, comprensió i expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals vinculats a continguts d'altres àrees.

Llengua castellana i literatura

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

Parlar i conversar

- Participació activa en interaccions en petit o en gran grup aportant idees, reflexionant sobre el que diuen els altres, arribant a organitzar les idees sobre el tema del qual es parla i poder-les explicar.
- Respecte per les formes que regeixen la interacció oral.
- Producció de textos orals preparats prèviament de manera ordenada i clara (descripció de situacions, processos, exposicions).

- Utilització de recursos adequats a l'audiència, to de veu, gesticulació, suports visuals, durant les exposicions.
- Participació en debats, aportant i defensant idees pròpies de forma clara i ordenada i escoltant les idees dels altres per modificar les pròpies, si cal.
- Capacitat de reelaborar, contextualitzar i explicar diferents textos procedents de mitjans de comunicació audiovisual: notícies, reportatges, anuncis...
- Producció de textos orals relacionats amb fets viscuts, de successos de l'entorn escolar i social i dels que els arriben a través dels mitjans de comunicació, valorant i respectant les normes de la interacció oral.
- Adequació del llenguatge a les diferents situacions comunicatives.
- Interès per expressar-se oralment amb pronunciació i entonació adequades.
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i de respecte envers las diferències.

Escoltar i comprendre

- Comprensió i extracció d'informacions a partir de missatges i exposicions orals que es produeixen a l'aula.
- Comprensió de textos orals de mitjans de comunicació audiovisual (ràdio i televisió, informàtics i Internet), principalment notícies, entrevistes, debats i reportatges, per obtenir informació i per aprendre.
- Anàlisi guiada de les informacions.
- Reelaboració i explicació resumida d'exposicions fetes per altres persones o que s'han sentit en els mitjans de comunicació.
- Interès, respecte i audició reflexiva davant les intervencions dels altres.

Llegir i comprendre

- Lectura silenciosa i comprensió guiada a diferents propòsits i amb diferents intencions de temes treballats a classe.
- Resposta a preguntes que demanin raonament, organització i reelaboració del que s'ha llegit a través d'esquemes i resums fets de forma guiada.
- Comprensió i interpretació d'esquemes, gràfics, mapes conceptuals.
- Comprensió de textos vinculats als mitjans de comunicació: diari, web, tríptics informatius, publicitaris i anàlisi guiada del que s'ha llegit, per localitzar informacions rellevants.
- Utilització d'estratègies afavoridores del procés de comprensió lectora, seguint les que es treballen en català.
- Recerca d'informació en un llibre o enciclopèdia.

- Utilització d'Internet per mitjà dels cercadors per buscar informació.
- Utilització de la biblioteca d'escola (mediateca), posant en pràctica els coneixements adquirits en català.
- Comprensió i localització d'informacions rellevants en textos de mitjans de comunicació social.
- Integració de coneixements i informacions procedents de diferents suports.
- Interès pels textos escrits com a font d'informació i aprenentatge i com a mitjà de comunicació d'experiències.
- Valoració crítica de la capacitat lectora d'un mateix.
- Actitud crítica davant de l'ús manipulatiu i discriminatori de determinades informacions en textos periodístics i publicitaris.

Escriure

- Composició de textos produïts en diferents situacions i que responguin a diferents intencions: narracions, exposicions, descripcions, notícies, instruccions, cartes, resums, entre altres.
- Reconeixement i aplicació de l'estructura prototípica d'una determinada tipologia textual, per exemple en una exposició, presentació, cos ordenat de l'explicació i conclusió.
- Consolidació de les estratègies d'escriptura adquirides en altres cursos i treballades en català: pensar (intenció, destinatari, contingut, forma), escriure (llegint, rellegint, canviant), revisar si el que hem escrit respon a la idea del que volíem escriure, comprovar si és coherent i està ben cohesionat i reformular el que calgui.
- Expressió d'idees de forma sintètica.
- Ús dels coneixements del programari de tractament de textos i d'edició gràfica i de presentacions.
- Utilització de programaris per enviar correus electrònics.
- Valoració dels avenços de cadascú en escriptura i consciència de les mancances. Confiança en un mateix per poder millorar.
- Interès per la bona presentació dels textos escrits i per aplicar-hi els coneixements apresos.

Coneixements del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge

- Observació i explicació de l'organització dels textos llegits i escrits a l'aula: descripcions, exposicions, instruccions, diàlegs, notícies, narracions, cartes, entre d'altres.

- Observació i ús de diferents connectors per precisar el significat dels textos, entre altres, causa-conseqüència, finalitat, condició.
- Aplicació dels signes de puntuació apresos a llengua catalana.
- Ús de les formes verbals adequades a cada tipus de text, i reflexió de l'ús: els diferents passats en el text narratiu, l'imperatiu en les instruccions.
- Aplicació dels coneixements gramaticals i textuais apresos a llengua catalana.
- Coneixement i ús de les normes ortogràfiques, apreciament el seu valor social i cenyint-se a elles en els escrits.
- Ús de recursos i estratègies: associació de paraules (composició, derivació i contrast), observació de models, diccionaris i correctors per garantir la correcta escriptura i comprensió de les paraules i per enriquir el lèxic.
- Confiança en la pròpia capacitat per aprendre llengua i en situacions d'aprenentatge compartit.
- Anàlisi i comparació d'estructures sintàctiques.
- Reflexió sobre el propi aprenentatge, organització del treball, acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge, autocorrecció i autoavaluació.

DIMENSIÓ LITERÀRIA

- Lectura autònoma de textos narratius de tradició oral i de literatura infantil. Converses i tertúlies sobre els llibres llegits, i capacitat per recomanar llibres.
- Lectura conjunta guiada per aprofundir en el sentit del text, per relacionar el tema del llibre amb els de la vida i cultura i època, per interpretar el llenguatge literari i per practicar estratègies de comprensió de lectura.
- Coneixement dels autors dels llibres llegits, trobades amb ells per parlar dels llibres.
- Comprensió, memorització i recitació de poemes, amb el ritme, la pronunciació i l'entonació adequades.
- Lectura de poemes per analitzar el seu significat, les impressions que causen i el seu llenguatge poètic: metàfores, personificacions, adjectivacions, personalitzacions.
- Creació i escriptura de poemes a partir de models i de situacions creades a classe, per comunicar sentiments i emocions, estats d'ànim.
- Lectura i interpretació i dramatització d'obres teatrals.
- Escripció de contes amb diferents propòsits, basant-se en diferents temes o idees, tenir en compte com es crea la situació, el temps, els personatges, la creació del problema i la forma de desenvolupar-lo i solucionar-lo; utilitzar els passos de pensar, organitzar, escriure i revisar.

Primera Llengua estrangera

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

Parlar i conversar

- Interacció oral a l'aula en situacions reals o simulacions amb progressiva autonomia i eficàcia.
- Producció d'instruccions de treball i d'actuació a l'aula.
- Formulació de preguntes i respostes a missatges quotidians d'intercanvi social i relacionats amb el contingut temàtic que es treballa, prestant atenció a l'entonació i la pronunciació adequades.
- Participació activa en les interaccions orals a l'aula emprant la pronunciació, l'entonació, el ritme i les estructures orals treballades i respectant les normes bàsiques de comunicació (torn de paraula, to de veu).
- Reproducció i producció de textos orals com cançons, poemes, rimes, narracions, textos breus relacionats amb continguts curriculars d'altres àrees o amb la pròpia àrea, emprant el llenguatge verbal i no verbal.
- Ús de les estructures pròpies de la llengua estrangera en les produccions orals.
- Exposició oral individual o en grup de temes treballats i utilitzant tots els suports visuals i informàtics disponibles.
- Interacció en converses breus ja treballades en situacions de similitud a la realitat o relacionades amb la realitat escolar.
- Valoració de les produccions orals com a expressió del propi aprenentatge.
- Disposició per superar les dificultats que poden sorgir en una interacció tot utilitzant estratègies que facilitin la comunicació (repetició, utilització d'exemples, gest, imatges).

Escoltar i comprendre

- Comprensió d'instruccions de treball i d'actuació a l'aula.
- Comprensió de missatges quotidians d'intercanvi social -saludar, acomiadar-se, felicitar, disculpar-se, demanar permís, donar les gràcies, comentar festes i sortides, adonar-se de les novetats a l'aula-; i de missatges relacionats amb el contingut temàtic -procedència geogràfica, professions, adreces, suggeriments-.
- Identificació del lèxic i expressions bàsiques d'un tema específic.

- Comprensió global i específica de textos de tipologia i contingut divers i en diferents suports i formats, i extracció d'informació per a la realització d'una tasca concreta o com a reforç/ampliació dels coneixements.
- Audició i comprensió de textos orals i audiovisuals (diàlegs, narracions, descripcions, instruccions de jocs, receptes) adequat al nivell i a l'edat que facilitin la interacció entre l'alumnat.
- Distinció per l'entonació entre una pregunta, una exclamació i una instrucció o una frase.
- Interès i esforç per comprendre les produccions orals a l'aula.

Llegir i comprendre

- Lectura de textos de tipologia diversa, en suport paper i digital, per copsar el sentit general i extreure'n informació per a la realització d'una tasca concreta o com a reforç/ampliació dels coneixements ja treballats.
- Comprensió d'informacions relacionades amb continguts de diferents àrees curriculars i presentades en diferents suports.
- Utilització de tècniques de lectura apreses de les altres llengües del centre que ajudin a la comprensió del text i que permetin la deducció del significat dels mots i expressions (predicció, suposició).
- Utilització de diccionaris en format paper i digital per a comprendre el significat del lèxic nou.
- Gaudiment de la lectura de textos reals i adaptats adequats a l'edat.
- Ús dels recursos de la biblioteca d'aula i escola com a font d'informació i plaer.
- Ús de les TIC per a la recerca guiada de la informació en la realització de tasques específiques.

Escriure

- Producció de paraules, expressions i textos relacionats amb situacions de la vida quotidiana.
- Producció de textos (descripcions, diàlegs, narracions, poemes) d'extensió controlada seguint models treballats a l'aula amb una finalitat comunicativa, utilitzant, quan calgui, els recursos que ofereixen les TIC o d'altres llenguatges.
- Ús dels recursos TIC per establir contactes amb d'altres persones i comunicar-se en la llengua estrangera i per a la presentació, edició i publicació de textos.

- Reconeixement de les estratègies bàsiques (transferides de les llengües escolars) que són necessàries per a la producció de textos escrits segons la tipologia treballada.
- Ús de les estructures pròpies de la llengua estrangera en les produccions escrites.
- Interès per la presentació acurada dels textos escrits.

Coneixements del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge

- Reconeixement i ús de les similituds i irregularitats bàsiques i formes gramaticals pròpies de la llengua estrangera des d'una visió comunicativa i d'ús.
- Reconeixement i ús de les estructures bàsiques pròpies de la llengua estrangera, prèviament utilitzades.
- Reflexió i aprofitament de les tècniques i recursos de producció escrita d'altres llengües per a la producció de textos escrits propis.
- Recerca de diferents fonts i models per ajudar-se a la composició de textos propis.
- Selecció de models molt estructurats que permetin accedir a la producció pròpia de textos.
- Utilització de recursos que ajudin a l'aprenentatge de la llengua com la memorització, la recitació, l'associació de mots, el reconeixement d'estructures bàsiques.
- Progressiva autonomia en l'aprenentatge: reflexió sobre el procés, organització i planificació del treball, acceptació de l'error, autocorrecció i autoavaluació de tot el propi procés d'aprenentatge.
- Reconeixement i ús de la llengua estrangera com a eina d'aprenentatge, d'accés i organització d'informació i transmissió de coneixements.
- Confiança en la pròpia capacitat per aprendre una llengua estrangera i valoració del treball cooperatiu.

Segona llengua estrangera

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

Parlar i conversar

- Reproducció del lèxic bàsic i dels missatges relacionats amb les situacions comunicatives habituals de l'aula.

- Participació activa en activitats de dramatitzacions, explicació de contes dialogats i representacions conjuntes com recitacions de poemes o cançons, sempre mostrant respecte per les produccions dels altres
- Interès per les produccions orals, valorant l'esforç que suposa utilitzar una nova llengua.

Escoltar i comprendre

- Comprensió d'instruccions simples de treball i d'actuació a l'aula.
- Comprensió de missatges quotidians d'intercanvi social i d'ús habitual a l'aula.
- Reconeixement i identificació de mots i textos breus acompanyats de suport visual i/o audiovisual.
- Comprensió global d'un text d'estructura repetitiva, amb un contingut fàcil d'entendre i de predir amb ajut d'elements gestuals i icònics.
- Comprensió específica del lèxic bàsic per entendre el contingut de narracions, descripcions i situacions amb ajut d'elements gestuals i icònics.
- Interès i respecte per les intervencions orals dels altres.

Llegir i comprendre

- Reconeixement i identificació de mots i textos breus acompanyats de suport visual o audiovisual.
- Comprensió de mots i frases senzilles conegudes i treballades àmpliament en els contextos orals de l'aula.
- Ús d'estratègies de lectura: ús del context visual i verbal i dels coneixements previs sobre el tema o la situació.
- Interès per conèixer llibres escrits en aquesta llengua estrangera.

Escriure

- Escriptura de mots i missatges breus a partir de produccions orals relacionades amb les vivències, les experiències i les activitats a l'aula amb una finalitat comunicativa, utilitzant, quan calgui, els recursos que ofereixen les TIC.
- Producció de missatges breus seguint un model treballat i fàcilment identificable en la llengua d'aprenentatge.
- Interès per la presentació acurada dels textos escrits.

Coneixements del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge

- Reconeixement i ús de lèxic, formes i estructures bàsiques pròpies de la llengua estrangera, prèviament utilitzades.
- Ús de recursos que ajudin a l'aprenentatge de la llengua (memorització, recitació, associació de mots) i reflexió sobre el propi aprenentatge, especialment per captar els petits avenços que s'assoleixen.
- Ús de recursos TIC i suports multimèdia per al treball de vocabulari bàsic i estructures lingüístiques de la llengua estrangera.
- Valoració de la llengua estrangera com a instrument per a la realització de tasques i com a llengua de comunicació dins l'aula.

DIMENSIÓ PLURILINGÜE I INTERCULTURAL

Llengua catalana, castellana i primera llengua estrangera

- Valoració del coneixement de llengües per a la comunicació i per a millorar la comprensió dels altres i del món i per a valorar la pròpia llengua i cultura.
- Valoració de la llengua i cultura catalanes, a partir del coneixement i valoració d'altres llengües i cultures.
- Valoració positiva de la varietat lingüística existent en el context social i escolar i de la diversitat lingüística d'Espanya.
- Curiositat i interès per a la millora dels coneixements en les llengües estrangeres per a poder comunicar-se amb companys i companyes d'altres països i per a l'intercanvi d'informació dins de l'espai escolar.
- Valoració de la pròpia identitat lingüística i cultural i assumptió d'una realitat multilingüe.
- Consciència de pertànyer a una comunitat lingüística, social i cultural.
- Valoració, actitud receptiva i de respecte cap a les persones que parlen altres llengües o variants del català i el castellà, i tenen una cultura diferent a la pròpia.
- Consciència de les actituds personals davant les diferències de llengües i cultures.
- Assumpció d'altres punts de vista deguts a una diferent llengua o cultura.
- Actitud crítica davant missatges discriminatoris i estereotips que reflecteixen prejudicis racistes, classistes o sexistes.
- Disponibilitat a qüestionar les actituds negatives respecte a les llengües i cultures i a superar els prejudicis.
- Ús de llenguatges no discriminatoris i respectuosos amb les diferències.

- Coneixement de la varietat lingüística existent en el context social i escolar.
- Coneixement que el català es parla a altres llocs fora de Catalunya.
- Coneixement de la diversitat lingüística d'Espanya, llengües diferents i varietats del castellà, incloses les d'altres països on es parla el castellà.
- Coneixement de la varietat de llengües que es parlen al món, a partir de recerques guiades a internet, visionats audiovisuals o d'observació de llibres escrits en diferents alfabetes, prospectes i informacions sobre aparells.
- Coneixement del fet que hi ha llengües que es parlen a molts països i del fet que hi ha països on es parlen moltes llengües.
- Motivació per a comparar i estudiar el funcionament de les distintes llengües.
- Comparació i identificació de les semblances i diferències del sistema fonètic i la prosòdia de diferents llengües a partir de produccions tradicionals o actuals motivadores.
- Identificació de les semblances i diferències en la manera de veure el món i expressar la seva visió (el dies de la setmana, per exemple).
- Identificació de les semblances i diferències entre el català i castellà com a llengües romàniques en camps lèxics concrets i en contes, dites o cançons en diferents versions.
- Identificació de paraules que s'assemblen en altres llengües, arriscar-se a trobar el significat i identificar les estratègies que fan servir.
- Coneixement d'algunes semblances i diferències en els costums quotidians i ús de les formes bàsiques de relació social als països on es parla la llengua estrangera i el nostre.
- Identificar paraules que viatgen d'una llengua a una altra i dels manlleus que hi ha a la llengües catalana i castellana, en camps lèxics concrets (la cuina, els esports, entre altres).
- Reconèixer els mots de les llengües estrangeres treballades a l'escola que hi ha al català i el castellà i en altres llengües.
- Ús d'estratègies lingüístiques apreses en altres llengües per comprendre produccions orals i escrites en les llengües estrangeres treballades a l'escola.
- Percepció de les dificultats de comunicació i saber arribar a acords amb persones que parlen altres llengües.
- Estratègies comunicatives per adaptar-se a l'interlocutor en contextos multilingües i reformular els missatges, o amb l'ús d'elements no verbals per aconseguir que les altres persones ens entenguin.
- Reconeixement i aprenentatge de formes bàsiques de relació social en una nova llengua estrangera.

- Identificació i coneixement de semblances i diferències dels costums i formes de relació social més habituals de les societats que parlen les llengües estrangeres treballades a l'escola o d'altres llengües i cultures.
- Ús de la llengua estrangera per expressar i manifestar sentiments i afeccions.
- Valoració positiva de les diferents activitats culturals i lingüístiques del centre en què s'utilitza la llengua estrangera i participació activa en elles.
- Reconeixement i valoració de les produccions tradicionals (rimes, cançons, contes, llegendes, textos orals i escrits) i actuals (dibuixos animats, pel·lícules i d'altres recursos multimèdia).
- Consciència de la diversitat de situacions en què té sentit usar la llengua estrangera.
- Actitud positiva d'interès i de confiança davant de l'aprenentatge de llengües estrangeres i per conèixer altres llengües i cultures.

CRITERIS D'AVUACIÓ

Llengua catalana i literatura

- Valorar la participació activa en les converses de classe i l'ús d'un llenguatge comprensible per a les funcions bàsiques, com relacionar-se, aprendre, expressar experiències viscudes, imaginar. Així mateix, ha de saber escoltar els altres i respectar els torns de paraula.
- Comprendre produccions orals (conferències, exposicions, explicacions), provinents de diferents mitjans. Tenir capacitat per fer-ne una síntesi també oral a partir de les idees principals que s'hi han exposat.
- Exposar temes de producció pròpia oralment (exposicions, processos, comentaris d'actualitat, entre altres) amb preparació prèvia, i adaptant l'entonació, el to de veu o el gest a la situació comunicativa. Utilització de material gràfic.
- Aplicar tot tipus d'estratègies per comprendre el sentit global i informació específica de textos escrits de tipologia diversa i en diferents formats. Saber elaborar síntesis en forma d'esquema o mapa conceptual.
- Comprendre autònomament textos escrits (contes, poemes, articles, fullets informatius, entre d'altres) i audiovisuals (pel·lícules, anuncis, informatius). Saber respondre i formular preguntes referides als textos que s'han llegit o mirat.
- Conèixer el funcionament d'una biblioteca -també de les virtuals-, per localitzar llibres de coneixements i lectures literàries.
- Saber sintetitzar informació provinent de webs utilitzant el format hipertext.

- Escriure textos funcionals, narratius, literaris i audiovisuals coherents -a mà i fent ús de TIC- ben construïts, amb riquesa de llenguatge, partint del procés de pensar, escriure o elaborar i revisar.
- Conèixer i aplicar l'estructura que determina la tipologia dels textos.
- Expressar idees a través d'esquemes.
- Utilitzar programari per comunicar-se amb l'exterior: correu electrònic i entorns virtuals de comunicació.
- Saber escriure textos de totes les tipologies amb un lèxic i estructura que s'adigui al tipus de text, a les intencions i al registre. Tenir capacitat per revisar i millorar els textos d'un mateix o dels altres.
- Conèixer la terminologia gramatical bàsica i la funció de cada element en un enunciat.
- Mostrar seguretat en l'ortografia de base, bon coneixement de les normes ortogràfiques que responen a lleis constants i haver après algunes normes d'excepció i algunes excepcions; haver memoritzat les paraules d'ús freqüent.
- Aplicar l'accentuació gràfica en la majoria de casos en els textos de producció.
- Conèixer els mecanismes de la llengua per crear significat, com derivació, composició, sentit figurat i tots els treballats durant el curs. Aplicació en els textos de producció pròpia.
- Mostrar progressiva autonomia en l'aprenentatge: reflexió sobre el procés, organització i planificació del treball, acceptació dels errors, autocorrecció i autoavaluació de tot el procés.
- Mostrar comprensió dels llibres de literatura que llegeixen: saber explicar com són els protagonistes, la trama, els escenaris. Valorar el llenguatge i la il·lustració. Saber-ne fer una valoració global.
- Escriure textos de tot tipus: contes, poemes, còmics, diaris personals, notícies.
- Conèixer i valorar la diversitat lingüística i cultural de Catalunya, d'Espanya i del món, amb actitud de respecte cap a les persones que parlen altres llengües i interès a comprendre-les.
- Saber comparar produccions de diferents llengües per trobar-hi semblances i diferències i canviar el punt de vista personal per poder comprendre altres maneres de veure el món.
- Tenir interès per solucionar els problemes de comprensió i comunicació que es produeixen en contextos multilingües sabent adaptar els missatges.
- Usar un llenguatge no discriminatori i respectuós amb els altres i ser crític amb els prejudicis racistes, sexistes i classistes.

Llengua castellana i literatura

- Participar de forma adequada en les situacions comunicatives, respectant les normes d'interacció oral.
- Realitzar exposicions orals amb ordre, coherència i claredat (coneixements, vivències, fets, idees, opinions), utilitzant adequadament recursos no lingüístics (gesticulació, suports visuals).
- Comprendre i extreure la informació rellevant de textos i produccions adequades a l'edat, provinents de diferents mitjans (explicacions, lectures, audiovisuals), diferenciant idees principals i secundàries, identificant idees, opinions i valors no explícits.
- Comprendre autònomament textos escrits (contes, poemes, articles, fullets informatius, entre d'altres) i audiovisuals (pel·lícules, anuncis, informatius). Saber respondre i formular preguntes referides als textos que s'han llegit o mirat.
- Exposar textos orals preparats prèviament de manera ordenada i clara (descripció de situacions, de processos, exposicions). Utilització de recursos adequats a l'audiència: to de veu, gesticulació, suports visuals.
- Extreure i contrastar informacions de textos escrits diversos i mostrar la comprensió per mitjà de la lectura en veu alta.
- Aplicar a les lectures estratègies treballades a llengua catalana.
- Escriure textos funcionals i textos narratius i poètics. Elaborar textos audiovisuals amb coherència i cohesió i correcció lingüística, utilitzant procediments adequats (selecció, ordenació, revisió).
- Reflexionar sobre el propi procés d'aprenentatge, detectant errors i avenços.
- Observació i aplicació de l'organització dels textos llegits i escrits a l'aula: descripcions, exposicions, instruccions, diàlegs, notícies, entre altres.
- Observació dels connectors per precisar el significat dels textos.
- Aplicar la puntuació apresada a llengua catalana.
- Aplicar la terminologia gramatical apresada a llengua catalana.
- Coneixement de les normes ortogràfiques, apreciand el seu valor social.
- Gaudir amb la lectura de textos tradicionals i de la literatura infantil adequats al cicle.
- Conèixer i valorar la diversitat lingüística i cultural de Catalunya, d'Espanya i del món, amb actitud de respecte cap a les persones que parlen altres llengües i interès a comprendre-les.
- Saber comparar produccions de diferents llengües per trobar-hi semblances i diferències i canviar el punt de vista personal per poder comprendre altres maneres de veure el món.

- Tenir interès per solucionar els problemes de comprensió i comunicació que es produeixen en contextos multilingües sabent adaptar els missatges.
- Usar un llenguatge no discriminatori i respectuós amb els altres i ser crític amb els prejudicis racistes, sexistes i classistes.

Primera llengua estrangera

- Captar el missatge global i específic de produccions i interaccions orals variades procedents de diferents contextos relacionats amb els alumnes i el seu entorn més proper.
- Expressar-se amb certa fluïdesa davant les produccions i interaccions orals més habituals en l'àmbit escolar i personal.
- Participar amb naturalitat en les interaccions orals (fer preguntes, demanar aclariments o disculpes, donar les gràcies) i mostrar interès en les produccions orals pròpies i respecte per les produccions orals dels altres.
- Emprar la llengua estrangera amb correcció tenint en compte l'entonació, el ritme i les estructures pròpies per transmetre informacions diverses d'acord amb una finalitat comunicativa i emprant els recursos disponibles.
- Fer petites exposicions orals individuals o en grup de temes relacionats amb les diferents àrees del coneixement.
- Comprendre el sentit global i informació específica de textos escrits de tipologia diversa i en diferents suports i formats.
- Elaborar textos escrits senzills tant en suport paper com digital segons un model i tenint en compte el destinatari, el tipus de text i la finalitat comunicativa.
- Mostrar cura i interès per les produccions escrites així com pels elements que en són propis (correcció, planificació, contextualització, revisió).
- Valorar i reconèixer les diferents estratègies que ajuden a prendre consciència del propi aprenentatge i mostrar un cert grau d'autonomia a l'hora de resoldre situacions d'aprenentatge.
- Actitud de respecte cap a les persones que parlen altres llengües i interès per comprendre-les.
- Valorar la llengua estrangera com a instrument de comunicació amb altres persones i cultures, interessant-se per les produccions tradicionals i actuals en llengua estrangera.
- Saber comparar produccions de diferents llengües per trobar-hi semblances i diferències i canviar el punt de vista personal per poder comprendre altres maneres de veure el món.
- Tenir interès per solucionar els problemes de comprensió i comunicació que es produeixen en contextos multilingües, sabent adaptar els missatges.

- Usar un llenguatge no discriminatori i respectuós amb els altres i ser crític amb els prejudicis racistes, sexistes i classistes.

Segona llengua estrangera

- Captar el missatge global de les produccions orals més treballades a l'aula, amb suport visual i no visual.
- Captar informació rellevant d'un missatge oral.
- Entendre i participar activament de les interaccions orals a l'aula.
- Reconèixer mots i expressions orals en la seva forma escrita i usar-los oralment.
- Reproduir textos orals seguint un model i relacionats amb l'alumnat o el món que l'envolta.
- Reproduir textos orals tenint en compte l'entonació i el ritme, segons el model ofert.
- Escriure paraules, expressions conegudes i frases a partir de models i amb una finalitat específica.
- Saber comparar produccions de diferents llengües per trobar-hi semblances i diferències i canviar el punt de vista personal per poder comprendre altres maneres de veure el món.
- Tenir interès per solucionar els problemes de comprensió i comunicació que es produeixen en contextos multilingües, sabent adaptar els missatges.
- Mostrar interès i valorar la utilització d'una llengua estrangera nova per a la comunicació dins l'aula i per participar activament en les diferents situacions d'aprenentatge.
- Usar un llenguatge no discriminatori i respectuós amb els altres i ser crític amb els prejudicis racistes, sexistes i classistes.